

هذا كتاب مبانى الاسلام

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين الرحمن الرحيم مالك يوم الدين و صلى الله على محمد و على آلهما و رحمة الله و بركاته على مواليهم و محبيهم و لعنة الله على اعدائهم و مبغضيهم و لاحول و لا قوة الا بالله العلى العظيم.

عن الصادق عليه الصلوة والسلام

انه قال بنى الاسلام على خمسة اشياء الصلوة والزكوة والحج والصوم والولاية. يعنى بنا گذاشته شده اسلام بر پنج چیز، نماز و زکوة و حج و روزه و ولایت.

اگر ما خواسته باشیم اسلام و ایمانمان محکم و مستحکم شود، لابد و ناچاریم از اینکه نماز و زکوة و روزه و حج خود را مطابق دستور شرع مقدس انجام دهیم و در مسئله ولایت به صرف ظاهر و زبان اکتفا نکنیم، بلکه به آن حقیقت و واقعیت بدهیم و این مطلب متوقف است بر اطلاع بیشتری به اهمیت و ارزش این مبانی پنجگانه. لهذا ما تصمیم گرفتیم که بعضی از اخبار و احادیث شریفه که اهمیت و ارزش این مبانی خمس را میفهماند، در ضمن پنج مقصد به قلم آورده، تقدیم برادران و خواهران

ایمانی خود بنمائیم و اینک به قلم آورده تقدیم مینمایم. امید آنکه انشاء الله تعالی مقبول درگاه حضرت احدیت جل و علا واقع شده و مورد استفاده عموم طالبین سعادت و نیکبختی قرار بگیرد و این حقیر را حیاً و میثاً از دعای خیر فراموش نفرمایند.

مقصد اول

در فضل و فضیلت نماز و اجزاء آن و آنچه مربوط به آن است و در این مقصد چند فصل است

فصل اول

در فضیلت و ارزش نماز و در این فصل چند حدیث است:

حدیث اول _ از حضرت صادق علیه الصلوة والسلام روایت شده که یک نماز فریضه و واجب، بهتر است از بیست حج و یک حج، بهتر است از یک خانه پر از طلا که تصدق داده شود تا تمام شود.

حدیث دوم _ از حضرت صادق (ع) نیز روایت شده که بعد از معرفت هیچ عملی برابر این نماز نیست.

حدیث سوم _ از حضرت علی علیه الصلوة والسلام روایت شده که هیچ عملی محبوبتر به سوی خدای عزوجل از نماز نیست؛ پس مشغول نکنند شما را از اوقات آن چیزی از امور دنیا.

حدیث چهارم _ از معاویه بن وهب علیهماالرحمة روایت شده که از حضرت صادق علیه الصلوة والسلام سؤال میکند از بهتر و دوست‌تر عملی که تقرب میجویند بندگان به آن به سوی خدای عزوجل؛ حضرت میفرماید: بعد از معرفت عملی را بهتر از نماز نمیدانم.

حدیث پنجم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که به وسیله نماز میرسد بنده به درجه علیا و بلند.

حدیث ششم _ از حضرت امیرالمؤمنین علیه الصلوة والسلام روایت شده که وصیت میکنم شما را به نماز و اینکه حفظ کنید آنرا، چه آنکه نماز بهتر عمل و عمود دین شما است.

حدیث هفتم _ و از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که عمود دین نماز است و نماز اول چیزی است که در آن نظر کرده میشود از عمل فرزند آدم. پس اگر صحیح بود در باقی اعمالش نظر میشود و اگر صحیح نبود در باقی اعمال وی نظر نمیشود.

حدیث هشتم _ از حضرت علی علیه الصلوة والسلام روایت شده که وصیت و سفارش میکنم شما را به نمازی که عمود دین و قوام اسلام است؛ پس غفلت نکنید از آن.

حدیث نهم _ از حضرت صادق علیه الصلوة والسلام روایت شده که افضل اعمال نزد خدای تعالی در روز قیامت نماز است.

حدیث دهم _ از حضرت علی علیه الصلوة والسلام روایت شده که مرد چون به نماز بایستد ابلیس از روی حسد به او نگاه میکند برای آنچه میبیند از رحمت خدا که فروگرفته او را.

حدیث یازدهم _ از حضرت صادق علیه و علی آبائه و ابنائه الصلوة والسلام روایت شده که من میدانم چیزی را بعد از معرفت که بهتر باشد از این نماز. مؤلف گوید که مراد از معرفت در این فرمایش علی الظاهر معرفت و شناسائی امام است علیه السلام.

حدیث دوازدهم _ از حضرت علی علیه الصلوة والسلام روایت شده که مثل کسی که نماز خود را کامل و تمام به جا نمی آورد مثل آبستنی است که چون نزدیک وضع حملش شود بچه را سقط کند که نه در رحم خود بچه ای دارد و نه دارای ولد است. مؤلف گوید: ای نماز گذاران اگر نماز خود را کامل و تمام و مطابق دستور به جا می آورید که بسیار خوب و الاً نتیجه و بهره ای از نماز خود نخواهید برد مانند زن حامله ای که نزدیک وضع حمل خود بچه خود را سقط کند که از ناراحتی هائی که در ظرف هفت هشت ماه متحمل شده نتیجه ای بدستش نیامده. ای نماز گذاران از خواب غفلت بیدار شوید و تا میتوانید سعی کنید که نمازتان تمام و کامل و مطابق دستور انجام داده شود. فرمایشات خداوند عالم و انبیاء و ائمه هدی علیهم الصلوة والسلام را هزرو و افسانه فرض نکنید و

شیطان لعنه الله شما را به سعه ی رحمت خداوند عالم فریب نهد به اینکه به شما بگوید خدا تعالی کریم و رحیم است و احتیاجی به عبادت شما ندارد همین عبادت معیوب و ناقص و باطل شما را قبول خواهد فرمود.

حدیث سیزدهم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که نیست پیام آوری بعد از من و نه امتی بعد از شما؛ آگاه باشید پس عبادت و پرستش نمائید پروردگار خود را و بجا آورید نمازهای پنجگانه خود را و روزه بگیرید ماه مبارک رمضان را و حج کنید خانه پروردگار خود را و بدهید زکوة مال خود را با طیب خاطر و رضای نفس الحدیث.

حدیث چهاردهم _ از حضرت صادق علیه الصلوة والسلام نقل شده که دوست ترین اعمال به سوی خدای عزوجل نماز است و این نماز آخرین وصیت و سفارش انبیاء علیهم الصلوة والسلام بوده الخبر.

حدیث پانزدهم _ از رسول خدا تعالی صلی الله علیه وآله روایت شده که خدا تعالی نور چشم مرا در نماز قرار داده و محبوب گردانیده به سوی من نماز را همچنانیکه محبوب گردانیده آب را به سوی آدم تشنه و اینکه شخص گرسنه چون طعام بخورد سیر شود و تشنه هرگاه آب

بیشامد عطش او برطرف شود، لکن من هرچه نماز بخوانم از آن سیر
نمیشوم.

حدیث شانزدهم _ از حضرت صادق علیه الصلوة والسلام روایت شده
که در مقام خطاب به جناب ابی بصیر علیه الرحمة میفرماید بر تو باد به
نماز چه آنکه آخرین چیزیکه وصیت فرمود به آن رسول خدا تعالی
صلی الله علیه وآله و تحریص و ترغیب نمود بر آن نماز بود برحذر
باشید از اینکه سبک بشمرد یکی از شما نماز خود را.

حدیث هفدهم _ از رسول خدا تعالی صلی الله علیه وآله روایت شده
که هیچ نمازی نیست که وقت آن داخل شود مگر اینکه ملکی ندا کند که
برخیزید به سوی آتشفانی که آنرا فروخته اید بر پشتهای خود پس
خاموش نمائید آن را به نمازتان.

حدیث هجدهم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده که
به واسطه نماز میرسد بنده به درجه علیا و بلند چه آنکه نماز تسبیح
است و تهلیل و تحمید و تکبیر و تمجید و تقدیس و قول و دعوت.

فصل دوم

در فضیلت سوره مبارکه حمد و در آن چند حدیث است

حدیث اول _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده که فضیلت سوره حمد مانند فضیلت حمله عرش است کسی که قرائت کند آن را عطا فرماید خدا به او ثواب حمله عرش را.

حدیث دوم _ از حضرت امام حسن عسکری علیه الصلوة والسلام روایت شده کسی که قرائت کند سوره مبارکه حمد را در حالتیکه معتقد باشد به ولایت محمد و آل محمد علیه و علیهم الصلوة والسلام عطا فرماید خدا تعالی به او به هر حرفی از آن بهتر از دنیا و آنچه در آن است و کسی که گوش بدهد به قرائت آن خواهد بود برای او مثل آنچه برای قاری آن است الخ.

حدیث سوم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده که ام الكتاب یعنی حمد بهتر سوره ای است که فروفرستاده آن را خدا در کتاب خود یعنی قرآن.

حدیث چهارم _ از رسول خدا تعالی صلی الله علیه وآله روایت شده که در شب معراج دو لوح دیدم که در یک کدام فاتحة الكتاب بود و در دیگری جمله قرآن و سه نور از آن لوح ساطع بود. از جبرئیل علیه السلام سؤال کردم که این نورها چیست؛ گفت: نور قل هو الله احد و سوره یس و آية الكرسي.

حدیث پنجم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده کسی که قرائت کند بسم الله الرحمن الرحیم را مینویسد خدا تعالی برای او به هر حرفی چهار هزار حسنه و محو فرماید از او چهار هزار سیئه و بلند فرماید برای او چهار هزار درجه. مؤلف گوید که در گفتن این کلمه طیبه به علاوه آنکه خداوند عالم را به کمال الوهیت و رحمانیت و رحیمیت یاد میکنیم اقرار و اعتراف میکنیم به اینکه تمام کارها و گفتارهایمان از کوچک و بزرگ به برکت نام خدا است، یعنی قدرت و نیروئی که حقتعالی در ما قرار داده و از همین قدرت و نیرو در ذکر بحول الله و قوته اقوم و اقعده و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم تعبیر به حول و قوه شده است.

فصل سوم

در فضیلت سوره مبارکه قل هو الله احد و در آن چند حدیث است

حدیث اول _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده کسی که سوره مبارکه قل هو الله احد را یک مرتبه در موقع خواب بخواند خداوند عالم گناه پنجاه سال او را بیامرزد.

حدیث دوم _ از حضرت صادق علیه الصلوة والسلام روایت شده کسی که قرائت کند سوره مبارکه قل هو الله احد را یک مرتبه کأنه ثلث قرآن و ثلث تورات و ثلث انجیل و ثلث زبور را خوانده.

حدیث سوم _ از رسول خدا تعالی صلی الله علیه وآله روایت شده که در روز قیامت منادی ندا کند که ای قاری قل هو الله احد بیا به سوی بهشت بدون حساب.

حدیث چهارم _ از رسول خدا تعالی صلی الله علیه وآله روایت شده که قل هو الله احد چهار آیه است کسی که قرائت کند آن را چهار بشارت از طرف خدای تعالی به او داده شود. اول در وقت مردن، دوم در قبر، سوم وقت بیرون آمدن از قبر، چهارم وقت گذشتن از پل صراط.

حدیث پنجم _ از رسول گرامی صلی الله علیه وآله روایت شده که قل هو الله احد نور قرآن است.

حدیث ششم _ از رسول خدا تعالی صلی الله علیه وآله روایت شده کسی که قرائت کند قل هو الله احد را عطا میفرماید خدای تعالی به او به عدد آیات آن نوری در آخرت که روشن کند بهشت را.

حدیث هفتم _ از حضرت صادق علیه الصلوة والسلام روایت شده کسی که ایمان آورده به خدا و روز قیامت، پس ترک نکند قرائت قل هو الله احد را بعد از نماز واجب؛ زیرا کسی که بخواند آن را جمع میفرماید خداتعالی برای او خیر دنیا و آخرت را و میامرزد پدر و مادر و فرزندان او را.

تفسیر

از حضرت باقر علیه الصلوة والسلام روایت شده که در معنی صمد میفرماید: صمد بزرگی را گویند که مردم در حوائج خود کم باشد یا زیاد به او مراجعه میکنند.

فصل چهارم

در فضیلت سوره مبارکه قدر یعنی انا انزلناه و در این فصل چند حدیث است

حدیث اول _ از حضرت صادق علیه الصلوة والسلام روایت شده که آن نوری که در قیامت سعی میکند پیش روی مؤمن، نور انا انزلناه است. حدیث دوم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که خداوند عالم ابا و امتناع فرموده از اینکه بعد از انبیاء و اوصیاء علیهم الصلوة والسلام احدی گرامی تر باشد نزد او از رعایت کنندگان انا انزلناه و رعایت آن تلاوت آن است.

حدیث سوم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که کسی که انا انزلناه را در فریضه از فرائض قرائت کند، ندا میکند ندا کننده ای که ای بنده خدا آمرزید خدا برای تو آنچه را که گذشته عمل خود را از سر گیر.

حدیث چهارم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده کسی که قرائت کند سوره انا انزلناه را خواهد بود برای او از اجر و ثواب مانند کسی که روزه گرفته باشد ماه مبارک رمضان را و احیاء داشته شب قدر را.

حدیث پنجم _ از حضرت امیر علیه الصلوة والسلام روایت شده کسی که بخواند سوره قل هو الله احد و انا انزلناه را پیش از طلوع آفتاب نخواهد رسید او را در آن روز گناهی اگر چه جد و جهد کند ابلیس لعنه الله.

حدیث ششم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده کسی که قرائت کند سوره قدر را هر شب، ندا کند ندا کننده ای که عملت را از سر گیر که آمرزیده شدی.

حدیث هفتم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که اگر بگویم هر آینه راست گفته ام که قرائت کننده انا انزلناه فارغ نمیشود از قرائت آن تا آنکه نوشته شود برای او برائت از آتش.

حدیث هشتم _ از حضرت باقر علیه السلام روایت شده که سوره انا انزلناه زینت قرآن است.

حدیث نهم _ از حضرت باقر علیه السلام روایت شده که هیچ بنده ای از قرائت انا انزلناه فارغ نمیشود مگر آنکه صلوات میفرستند بر او ملائکه تا هفت روز.

حدیث دهم _ از حضرت باقر علیه السلام روایت شده کسی که قرائت کند انا انزلناه را وقت خواب و وقت بیدار شدن ثواب آن پرمیکند لوح محفوظ را.

تنبیه

چون سوره مبارکه توحید مربوط است به خداوند عالم جل و علا و سوره مبارکه انا انزلناه مرتبط به حضرت رسول و ائمه هدی علیه و علیهم الصلوٰة والسلام و در نمازها قرائت میشود لهذا از حیث فضیلت و ثواب در این وجیزه مورد بحث و مذاکره قرار داده شد.

فصل پنجم

در فضیلت و ثواب آیه الكرسي و در آن چند حدیث است

حدیث اول _ از حضرت باقر علیه السلام روایت شده کسی که بعد از وضو قرائت کند آیه الكرسي را یک مرتبه، عطا میفرماید او را خدا تعالی ثواب چهل سال عبادت و بلند میفرماید برای او چهل درجه و تزویج میفرماید به او چهل حوریه.

حدیث دوم _ از رسول خدا تعالی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ روایت شده کسی که یکمرتبه آن را قرائت کند اسم او از دیوان اشقیاء محو میشود.

حدیث سوم _ روایت شده که از رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ سؤال کردند که آیا قرآن افضل است یا توریة؛ حضرت فرمود: در قرآن آیه ای هست که از تمام کتب خدای تعالی افضل و بهتر است و آن آیه الكرسي است.

حدیث چهارم _ از حضرت رسول صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ روایت شده که آیه الكرسي در هیچ خانه ای خوانده نمیشود مگر آنکه تا سی روز ابلیس از آن خانه هجرت میکند.

پوشیده نماند که آیه الكرسي تا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ است و دو آیه بعد که به آن ضمیمه میشود جزء آن نیست.

بشارة

از حضرت باقر علیه و علی آبائه و ابنائه الصلوة والسلام روایت شده کسی که قرائت کند قرآن مجید را ایستاده در نماز خود، بنویسد خدا تعالی برای او به هر حرفی صد حسنه و کسی که قرائت کند در نماز نشسته بنویسد خدا تعالی برای او به هر حرفی پنجاه حسنه و کسی که بخواند آن را در غیر نماز بنویسد خدا تعالی برای او به هر حرفی ده حسنه. و از حضرت سجاد علیه السلام یا حضرت صادق علیه السلام روایت شده که کسی که قرائت کند حرفی از قرآن را در نماز نشسته بنویسد خدا برای او به آن یک حرف پنجاه حسنه و محو فرماید از او پنجاه گناه و بلند بفرماید برای او پنجاه درجه و کسی که قرائت کند حرفی را و حال آنکه ایستاده باشد در نمازش بنویسد خدا تعالی برای او صد حسنه و محو فرماید از او صد گناه و بلند فرماید برای او صد درجه و از حضرت علی علیه السلام روایت شده که از برای قاری قرآن به هر حرفی که قرائت کند آن را در نماز ایستاده صد حسنه و در نماز نشسته پنجاه حسنه و در غیر نماز با طهارت بیست و پنج حسنه و بدون طهارت ده حسنه؛ آگاه باشید که نمیگویم الم بلکه به الف ده و به لام ده و به میم ده.

تذکار

از مجموع این روایات من حیث المجموع استفاده شد که به هر حرفی ده حسنه نوشته میشود و ده سیئه محو میشود و ده درجه بلند میشود در غیر نماز بدون طهارت و با طهارت بیست و پنج و در نماز نشسته پنجاه و در نماز ایستاده صد.

ترغیب

علی الظاهر حال دعا و ذکر نیز حال قرائت قرآن مجید است، یعنی اگر با طهارت باشد در غیر نماز دو برابر و نصف اجر و ثواب دارد و در نماز نشسته پنج برابر و در نماز ایستاده ده برابر یعنی ۲۵ و ۵۰ و ۱۰۰.

فصل ششم

در فضیلت تسبیحات اربعه یعنی سبحان الله والحمد لله و لا اله الا الله والله اكبر و در این فصل چند حدیث است

حدیث اول _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که تسبیحات اربعه کلمات ایمان است، یعنی ایمان ملائکه جبرئیل و میکائیل و اسرافیل و عزرائیل، کسی که بگوید آن را از روی اخلاص و حقیقت خواهد بود برای او به عدد تسبیح و تحمید و تهلیل و تکبیر ایشان.

حدیث دوم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده کسی که بگوید سبحان الله والحمد لله و لا اله الا الله والله اكبر بالا ببرد آن را ملکی به سوی آسمان پس مرور نمیکند بر جماعتی از ملائکه مگر آنکه طلب آموزش میکنند برای گوینده آن تا برسد به سوی پروردگار عالمیان.

حدیث سوم _ از رسول خدا تعالی صلی الله علیه وآله روایت شده که به مردی فرمود که چون صبح و شام میکنی بگو سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر زیرا که برای تو خواهد بود به هر تسبیحه ای ده درخت در بهشت از انواع میوه ها و این چهار کلمه است باقیات صالحات.

حدیث چهارم _ از رسول خدا تعالی صلی الله علیه وآله روایت شده که به سوی اصحاب خود توجه نموده فرمود برای خود سپری فراهم نمائید؛ عرض کردند برای دشمنی که به ما روی آورده؛ فرمود: نه ولکن

از آتش؛ عرض کردند آن سپر چیست؛ فرمود: بگوئید سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر.

حدیث پنجم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده کسی که بخل میبورد از شما از انفاق مال و از حاضر شدن در جهاد و از اینکه در شب عبادت کند، پس بخل نورد از گفتن سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر ولا حول ولا قوة الا بالله.

حدیث ششم _ در مجمع البحرين میفرماید در حدیث آمده که کلماتیکه اسلام بر آن بنا نهاده شده است چهار کلمه است سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر.

تکمیل

در فضیلت الحمد لله و لا اله الا الله و سبحان الله و در آن چند حدیث است

حدیث اول _ از حضرت صادق علیه السلام نقل شده که بعد از سر برداشتن از رکوع میفرمود سمع الله لمن حمده الحمد لله رب العالمین.

حدیث دوم _ از جمیل بن دراج نقل شده که از حضرت صادق علیه السلام سؤال کرد وقتیکه امام جماعت میگوید سمع الله لمن حمده مأوم چه بگوید؛ فرمود: میگوید الحمد لله رب العالمین.

حدیث سوم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که هرگاه پشت سر امام جماعت باشی پس بخواند سوره حمد را و فارغ شود از آن تو بگو الحمد لله رب العالمین و آمین مگو.

حدیث چهارم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که چون در نماز سوره حمد را خواندی بگو الحمد لله رب العالمین.

حدیث پنجم _ از حضرت صادق علیه السلام نقل شده که شکر هر نعمتی اگرچه بزرگ باشد آن است که حمد کند خدای عزوجل را بر آن نعمت.

حدیث ششم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که انعام نمیفرماید خدا بر بنده به نعمتی پس بشناسد آن نعمت را به قلبش و حمد کند خدا را ظاهراً به زبانش مگر آنکه امر میشود برای او به زیاده.

حدیث هفتم _ از حضرت علی بن الحسین علیهما الصلوٰة والسلام روایت شده کسی که بگوید الحمد لله پس به تحقیق که ادا نموده شکر تمام نعمتهای خدا را.

حدیث هشتم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که انعام نمیفرماید خدا بر بنده به نعمتی، کوچک باشد آن نعمت یا بزرگ، پس بگوید آن بنده الحمد لله مگر آنکه ادا کرده باشد شکر آن نعمت را و در روایت دیگر و خواهد بود حمد او افضل از آن نعمت.

حدیث نهم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده کسی که نعمتهای خدا پشت سر هم بر او ریزش نماید پس باید بگوید الحمد لله رب العالمین.

حدیث دهم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که انعام نمیفرماید خدا بر بنده مؤمن به نعمتی هر اندازه که باشد پس حمد کند آن بنده خدا را بر آن نعمت مگر آنکه حمد خدا افضل است از آن نعمت.

حدیث یازدهم _ از سنان بن طریف نقل شده که به حضرت صادق علیه السلام عرض کرد که من میترسم مستدرج باشم یعنی از کسانی باشم که رو آوردن نعمت به آنها عقوبت باشد برای آنها؛ حضرت فرمود: مگر چه شده؛ عرض کرد برای آنکه از خدا تعالی خواستم خانه ای به من بدهد، مرحمت فرمود؛ هزار درهم خواستم مرحمت فرمود؛ خادمی خواستم داد؛ حضرت فرمود تو در مقابل چه گفتی؛ عرض نمود میگویم الحمد لله؛ فرمود آنچه عطا کردی از حمد، افضل و بهتر است از آنچه عطا کرده شدی از نعمت.

حدیث دوازدهم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که تسبیح نصف میزان است و الحمد لله پر میکند میزان را و الله اکبر پر میکند مابین زمین و آسمان را.

حدیث سیزدهم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده که چون بنده بگوید الحمد لله انعام میفرماید خدا بر او به نعمتهای دنیا و وصل میفرماید آن را به نعمتهای آخرت و این کلمه، کلمه ایست که آنرا اهل بهشت میگویند و قتیکه داخل بهشت میشوند الحدیث.

حدیث چهاردهم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که شکر نعمتها اجتناب و دوری از محرّمات است و تمام شکر گفتن الحمد لله رب العالمین است.

حدیث پانزدهم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده که اول کسی که دعوت کرده میشود به سوی بهشت، بسیار حمد کنندگانند که حمد میکنند خدا را در حال راحتی و در هنگام ناراحتی.

حدیث شانزدهم _ از رسول خدا تعالی صلی الله علیه وآله روایت شده که اگر خداوند عالم تمام دنیا را به بنده ای از بندگان خود عطا فرماید، پس آن بنده بگوید الحمد لله هر آینه آنچه آورده از حمد افضل و بهتر است از آنچه داده شده.

حدیث هفدهم _ از رسول خدا تعالی صلی الله علیه وآله روایت شده گفتن بنده الحمد لله راجح تر است در میزان عملش از هفت آسمان و زمین.

حدیث هجدهم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده کسی که انعام فرموده باشد خداتعالی بر او به نعمتی پس بشناسد آن نعمت را به قلبش یعنی آن نعمت را از جانب خدا بداند پس به تحقیق که ادا نموده شکر آن نعمت را.

حدیث نوزدهم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده کسی که بشناسد نعمت خدا را به قلبش مستوجب شود زیادتى را از خداتعالی پیش از آنکه اظهار کند شکر آن را به زبانش.

حدیث بیستم _ از حضرت باقر علیه السلام روایت شده که در بلائى که از جانب خدا بیاید، صبر، فریضه یعنی واجب است و در قضا و قدر الهی، تسلیم، فریضه است و در نعمت الهی، شکر، فریضه است.

حدیث بیست و یکم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که خداوند عالم وحی فرمود به سوی موسی علی نبینا وآله و علیه السلام که یاموسى شکر کن مرا حق شکر؛ عرض نمود پروردگارا چگونه شکر کنم تو را حق شکر و حال آنکه شکر نیز نعمتی است از جانب تو؛ پس حقتعالی فرمود: الآن شکر نمودی مرا حق شکر هنگامی که دانستی شکر نیز نعمتی است از طرف من.

حدیث بیست و دوم _ روایت شده که مرد اعرابی آمد خدمت حضرت رسول صلی الله علیه وآله عرض کرد یارسول الله (تعالی) (ص) آیا برای

بهشت بها و ثمنی هست؛ حضرت فرمود: بلی؛ عرض کرد چیست بهای آن؛ فرمود: لاله الا الله که بگویند آن را بنده از روی حقیقت و اخلاص؛ عرض کرد اخلاص آن چیست؛ فرمود: عمل به آنچه مبعوث شده ام به آن درباره او و دوستی اهل بیت من.

حدیث بیست و سوم _ از رسول خدا تعالی صلی الله علیه وآله روایت شده که نگفته ام من و نه گویندگان پیش از من مثل لا اله الا الله.

حدیث بیست و چهارم _ از رسول خدا تعالی صلی الله علیه وآله روایت شده که هیچ مؤمنی نیست که بگوید لا اله الا الله مگر آنکه محو و نابود میکند آنچه از گناه در نامه عملش باشد تا برسد به مثل خود از حسنات.

حدیث بیست و پنجم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که بهتر عبادت گفتن لا اله الا الله است.

حدیث بیست و ششم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که بهتر چیزی که من و پیام آوران پیش گفته ایم لا اله الا الله است.

حدیث بیست و هفتم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که سید کلام اولین و آخرین لا اله الا الله است.

حدیث بیست و هشتم _ از رسول خدا تعالی صلی الله علیه وآله روایت شده که چیزی نیست مگر آنکه چیز دیگر هست که معادل آن

باشد مگر خدای تعالی چه آنکه هیچ چیز معادل با او نیست و لا اله الاّ الله نیز چیزی نیست که معادل آن باشد.

حدیث بیست و نهم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که خدای تعالی کلمه ای نمیشنود که دوست تر باشد به سوی او و نه بزرگتر نزد او از لا اله الاّ الله.

حدیث سی ام _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده که هیچ ذکری با فضیلت تر از گفتن لا اله الاّ الله نیست و هیچ دعائی بهتر از استغفار.

حدیث سی و یکم _ از حضرت علی علیه السلام روایت شده کسی که بگوید سبحان الله صلوات میفرستند بر او ملائکه.

حدیث سی و دوم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده کسی که بدون تعجب بگوید سبحان الله، خلق بفرماید خداوند عالم، طائر و پرنده اخضری را که در سایه عرش تسبیح کند حقتعالی را تا روز قیامت و ثواب آن نوشته میشود برای گوینده این کلمه.

حدیث سی و سوم _ از حضرت سلیمان علی نبینا وآله وعلیه الصلوة والسلام نقل شده که فرمود یک تسبیحی که خدا آنرا قبول بفرماید بهتر است از آنچه به آل داوود ارزانی داشته اند.

حدیث سی و چهارم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده کسی که بگوید سبحان الله و بحمده بنویسد خداتعالی برای او هزار هزار حسنه و نابود بفرماید از او هزار هزار سیئه و گناه و بلند فرماید برای او هزار هزار درجه.

فصل هفتم

**در فضیلت شهادتین یعنی شهادت به یگانگی
خداوند عالم جل و علا و گواهی به رسالت حضرت محمد
بن عبدالله صلوات الله تعالی و سلامه علیهما که در
اذان و اقامه و تشهد نماز گفته میشود و در آن
چند حدیث است**

حدیث اول _ از رسول خدا تعالی صلی الله علیه وآله روایت شده که اشهد ان لا اله الا الله و ان محمداً عبده و رسوله قسم به آن کسی که جانم به ید قدرت او است نمیگوید آن را احدی مگر آنکه حرام میفرماید خدا او را بر آتش.

حدیث دوم _ از حضرت باقر علیه و علی آبائه و ابنائه الصلوة والسلام روایت شده کسی که شهادت دهد به یگانگی خدا و رسالت

محمد مصطفی علیه وآله الصلوة والسلام بنویسد خدا برای او هزار
حسنه.

حدیث سوم _ از حضرت علی علیه السلام روایت شده که به شهادتین
داخل بهشت میشوید و به صلوات میرسید به رحمت خدا، پس بسیار
صلوات بفرستید بر پیام آور خود و آل آن حضرت که خدا میفرماید: ان
الله و ملائکته یصلون علی النبی یا ایها الذین آمنوا صلوا علیه و سلّموا
تسلیمًا.

فصل هشتم

در فضیلت و ثواب صلوات که جزء تشهد است و در آن چند حدیث است

حدیث اول _ روایت شده که عبدالله بن سلام به حضرت صادق عرض کرد که من داخل خانه میشوم و چیزی از دعا در خاطر ندارم مگر صلوات بر محمد و آل محمد صلی الله علیه وآله؛ حضرت فرمود: آگاه باش بجا نمی آورد احدی بهتر از آنچه تو به جا می آوری.

حدیث دوم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده کسی که ده مرتبه صلوات بفرستد بر محمد و آل محمد، خداوند عالم جل و علا و ملائکه هزار صلوات بر او میفرستند. خدا میفرماید: هو الذی یصلی علیکم و ملائکته لیخرجکم من الظلمات الی النور و کان بالمؤمنین رحیما.

حدیث سوم _ از حضرت باقر علیه السلام روایت شده یا از حضرت صادق علیه السلام که هیچ عملی در میزان سنگین تر از صلوات نیست.

حدیث چهارم _ از حضرت علی علیه السلام روایت شده که صلوات بر پیام آور گرامی علیه وآله الصلوة والسلام برطرف کننده تر است خطاها و گناهان را از آب آتش را و سلام بر آن حضرت افضل است از آزادکردن بنده‌ها.

حدیث پنجم _ در مجمع البحرین است که در حدیث آمده که صلوات بر پیام آور افضل است از دعا نمودن برای خود.

حدیث ششم _ ایضا در مجمع البحرین است که در حدیث آمده کسی که صلوات بفرستد بر من یک مرتبه، صلوات میفرستند بر او ملائکه ده مرتبه.

حدیث هفتم _ از رسول خدا علیه وآله السلام روایت شده که صلوات شما بر من موجب استجاب دعا و خوشنودی پروردگار است.

حدیث هشتم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که بسیار بر من صلوات بفرستید، زیرا که صلوات بر من نور است در قبر و نور است بر پل صراط و نور است در بهشت.

حدیث نهم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده کسی که یکمرتبه بر پیام آور گرامی علیه وآله السلام صلوات بفرستد از روی اخلاص و حقیقت بر می آورد خدا تعالی برای او صد حاجت را؛ سی در دنیا و هفتاد در آخرت.

حدیث دهم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده کسی که صلوات بفرستد بر من در هر روز سه مرتبه و در هر شب سه مرتبه به واسطه دوستی و شوقی که به من دارد، حق خواهد بود بر خدای عزوجل که بیمارزد برای او گناهان آن شب و آن روز او را.

حدیث یازدهم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده کسی که صلوات بفرستد بر من یک صلوات، خداوند عالم ده مرتبه بر او صلوات بفرستد و محو شود از او ده گناه و بلند شود برای او ده درجه.

حدیث دوازدهم _ از رسول خدا تعالی و تقدس روایت شده که شیطان، دو شیطان است. یکی شیطان جن و او دور میشود از انسان به گفتن لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم و دیگر شیطان انس و او دور میشود از شخص به صلوات بر پیام آور و آل آن حضرت.

فصل نهم

در فضیلت استغفار که در نماز در سه جا گفته میشود؛

در دعای دست و بعد از تسبیحات اربعه و ما بین دو

سجده، و در این فصل چند حدیث است

حدیث اول _ از حماد علیه الرحمة نقل شده که حضرت صادق علیه السلام در مقام یاد دادن نماز به او چون سر از سجده اول برداشتند، گفتند: استغفرالله ربی و اتوب الیه.

حدیث دوم _ از عبید بن زرارة علیهما الرحمة نقل شده که از حضرت صادق علیه السلام از وظیفه در دو رکعت آخر نماز ظهر سؤال نمود؛ حضرت فرمودند: تسبیح کن و حمد کن خدا را و استغفار نمای از گناهت و اگر خواهی سوره فاتحه را بخوان، زیرا که سوره فاتحه نیز تحمید و دعا است.

حدیث سوم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که مربوط به دعای دست میفرماید: مدح و ثنا کن برای خدای عزوجل و صلوات بفرست بر پیام آور گرامی صلوات الله و سلامه علیه و علی آله و استغفار کن برای گناه بزرگت.

حدیث چهارم _ از رسول خدا (تعالی) صلی الله علیه و آله روایت شده کسی که بسیار استغفار کند قرار میدهد خدا تعالی برای او از هر همی فرجی و از هر مضیقه و تنگی مخرج و راه بیرون رفتنی و روزی میدهد او را از جائی که گمان نداشته باشد.

حدیث پنجم _ از رسول خدا تعالی صلی الله علیه و آله روایت شده که برای هر دردی دوائی است و دوائی گناهان استغفار است.

حدیث ششم _ از حضرت رسول صلی الله علیه و آله روایت شده که هیچ دعائی بهتر از استغفار نیست.

حدیث هفتم _ از رسول گرامی علیه و آله السلام روایت شده که دفع کنید از خود درهای بلا را به استغفار.

حدیث هشتم _ از پیام آور گرامی علیه و آله السلام روایت شده که بسیار استغفار کنید، در خانه های خود و در مجالستان و در بازارها و هر کجا که هستید، زیرا که شما نمیدانید چه وقت مغفرت و آمرزش بر شما نازل میشود.

حدیث نهم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که هرگاه بنده بسیار استغفار کند بالا می‌رود نامه عمل او در حالتیکه نورانی و درخشنده باشد.

حدیث دهم _ از رسول خدا تعالی صلی الله علیه وآله روایت شده که استغفار و گفتن لا اله الا الله بهتر عبادت است.

فصل دهم

در فضیلت سلامهای نماز و فضیلت آن در غیر نماز و در این فصل چند حدیث است

حدیث اول _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که در تفسیر قول خدای عزوجل واذا حییتهم بتحیة فحیوا باحسن منها او ردوها. فرمود: آن سلام و غیر سلام است از بر و احسان.

حدیث دوم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده که سلام تحیت است برای ملت ما و امان است برای ذمت ما، یعنی نسبت به مسلمان تحیت است و نسبت به کافر ذمی امان است.

حدیث سوم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که سه نفرند که رد میشود بر آنها مانند رد بر جماعت اگرچه تنها باشند. یکی کسی که عطسه کند به او گفته میشود یرحمکم الله اگرچه با او کس دیگر نباشد و دیگر مردی که سلام میکند بر کس دیگر میگوید السلام علیکم و سوم مردی که دعا میکند برای دیگری میگوید عافکم الله زیرا که با او کس دیگر نیز هست و آن ملائکه موکل بر اویند.

حدیث چهارم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده که هرگاه بنده مؤمن بگوید به برادر خود سلام علیک مینویسد خدای تعالی برای او ده حسنه و هرگاه بگوید السلام علیک و رحمة الله نوشته شود

برای او بیست حسنه و هرگاه بگوید السلام عليك و رحمة الله و برکاته نوشته شود برای او سی حسنه و همچنین برای جواب دهنده.

حدیث پنجم _ از حضرت باقر علیه السلام روایت شده که فاش و شایع کنید سلام را، چه آنکه سلام خدا نمیرسد به ظالمین.

حدیث ششم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که عاجزترین مردم کسی است که عاجز باشد از دعا و بخیل ترین مردم کسی است که بخل بورزد به سلام.

حدیث هفتم _ از حضرت باقر علیه السلام روایت شده که چون مردی از شما داخل خانه خود میشود اگر کسی در خانه هست بر آنها سلام کند و اگر کسی در خانه نیست بگوید السلام علينا من عند ربنا.

ارشاد

بدانکه تسلیم و سلام، چه واجب و چه مستحب، چه در نماز و چه در غیر نماز، سلام کننده و سلام کرده شده هرکس که باشد دعاء است به سلامتی از جانب خداوند عالم جل و علا برای سلام کرده شده. و تأیید میکند این مطلب را بعضی اخباری که ذکر شد و فرمایش مجمع البحرین که میفرماید: و اشتقاق آن یعنی تحية از حیوة است برای اینکه سلام کننده وقتی که میگوید سلام علیک پس به تحقیق دعا میکند برای مخاطب به سلامتی از هر مکروهی و مرگ از اشد مکاره است، پس سلام داخل دعاء است و نیز میفرماید وقتیکه میگوئی السلام علينا و السلام علی الاموات پس وجهی نیست برای اینکه مراد به سلام اعلام به سلامتی باشد، بلکه وجه آن است که گفته شود سلام دعاء است به سلامتی از آفات دنیا و از عذاب آخرت.

بشارة

اگر ما به یک جماعتی سلام کنیم یعنی دعا کنیم برای آنها به سلامتی دور نیست بلکه ظاهر آن است که از حیث اجر و ثواب مانند آن است که به فرد فرد آنها جدا جدا سلام کرده باشیم، بنابراین در السلام علينا و علی عبادالله الصالحین و السلام علیکم ورحمةالله وبرکاته از حیث اجر و ثواب کانه به تمام بندگان صالح و شایسته خدا و تمام خداپرستان جدا جدا سلام کرده ایم و تأیید مینماید این مطلب را چند حدیث:

حدیث اول _ از حضرت صادق علیه و علی آبائه و ابنائه الصلوة والسلام روایت شده کسی که دعا کند برای مؤمنین و مؤمنات و برای موالیان و دوستان ما برمیگرداند خدای تعالی بر او به عدد هر مؤمن حسنه ای.

حدیث دوم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده که هیچ بنده مؤمنی نیست که دعا کند برای مؤمنین و مؤمنات در غیاب آنها مگر آنکه رد میکند خدای تعالی بر او مثل آنچه دعا کرده برای ایشان از هر مؤمن و مؤمنه ای که گذشته از اول دهر یا بیاید تا روز قیامت.

حدیث سوم _ از حضرت ابی الحسن علیه السلام روایت شده کسی که دعا کند برای برادرانش از مؤمنین و مؤمنات و مسلمین و مسلمات

موکل میفرماید خدای تعالی بر او از مؤمن و مؤمنه ای ملکی را که دعا کند برای او.

حدیث چهارم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده که هیچ بنده ای نیست که دعا کند برای مؤمنین و مؤمنات در غیاب آنها مگر آنکه ملک به او بگوید برای تو باشد مثل این دعا که کردی.

حدیث پنجم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده کسی که بگوید اللهم اغفر للمؤمنین والمؤمنات مینویسد خدا برای او به هر مؤمنی که خلق شده از آدم(ع) تا روز قیامت حسنه و محو فرماید سیئه و بلند فرماید برای او درجه.

حدیث ششم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که هیچ مؤمن و مؤمنه ای نیست از اول دهر تا روز قیامت مگر آنکه شفاعت خواهند نمود کسی را که بگوید در دعایش اللهم اغفر للمؤمنین والمؤمنات.

حدیث هفتم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که دعای مرد برای برادر دینی اش فراوان میکند روزی را و دفع میکند مکروه را و از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده کسی که دعا کند برای برادرش در غیاب او ندا میکند او را ملکی از آسمان که برای تو باشد دو برابر آن.

تذنیب

از رسول خدا صلی الله تعالی علیه وآله روایت شده که خبر داد مرا پروردگار من عزوجل که امر نمیکنم ملائکه خود را به دعا درباره کسی مگر اینکه مستجاب میکند دعای ایشان را درباره آنکس.

تتمیم*

از جمله ادعیه عامه سمع الله لمن حمده میباشد که بعد از سر برداشتن از رکوع گفته میشود. از مفضل علیه الرحمة نقل شده که به حضرت صادق علیه السلام عرض نمودم فدایت شوم دعائی به من تعلیم فرما که جامع باشد. فرمود: حمد و ستایش کن خدا را زیرا که باقی نیمیاند احدی که نماز بخواند مگر آنکه دعا میکند برای تو میگوید سمع الله لمن حمده. و از حضرت علی علیه السلام روایت شده که قول نمازگذار که میگوید سمع الله لمن حمده پس آن از اعظم کلمات است و برای آن دو وجه است؛ یک وجه معنای آن سمع است یعنی اخبار است از شنیدن در زمان گذشته؛ وجه دوم دعا میکند برای کسی که حمد میکند خدا را کانه میگوید اللهم اسمع لمن حمدک.

ترغیب*

از اخباری که در این فصل ذکر شد، استفاده شد و به دست آمد که ما اگر برای جمعی دعا کردیم از حیث اجر و ثواب مانند آن است که برای فرد فرد آن جماعت جدا جدا دعا کرده باشیم. بنابراین ما که در نماز بعد از سر برداشتن از رکوع میگوئیم سمع الله لمن حمده کانه برای هر یک از حمدکنندگان جدا جدا دعا کرده ایم به قبولی حمد و ستایش آنان.

تخویف* و تحذیر*

همانطور که دعای خوب برای برادران و خواهران دینی مطلوب و محبوب عندالله است و موجب اجر و ثواب است. دعای بد درباره آنها برعکس یعنی مبعوض و مورث وزر و وبال خواهد بود پس ما باید دعای خیر برای آنها بکنیم و از دعای بد خودداری کنیم. از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که بسا میشود بنده مظلوم واقع میشود و پیوسته دعای بد میکند برای کسی که بر او ظلم کرده تا آنکه خودش به واسطه دعای بدی که میکند ظالم واقع میشود و از حضرت علی علیه السلام روایت شده که پرهیزید از دعا به لعن و خزی، زیرا که خدای عزوجل در کتاب خود یعنی قرآن مجید فرموده ادعوا ربکم تضرعا

و خفیه انه لا يحب المعتدين پس کسی که تعدی کند به دعا کردن به لعن و خزی پس او از معتدین است.

و از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که لعنت چون از دهان لعنت کننده بیرون بیاید مردد میشود بین لعنت کننده و لعنت کرده شده؛ پس اگر لعنت کرده شده مستحق لعنت باشد فبها و الا برمیگردد به سوی لعنت کننده و او احق است به لعنت پس حذر کنید از لعنت نمودن بر مردم. و از حضرت رسول صلی الله علیه و آله روایت شده کسی که چیزی را لعنت کند که آن چیز مستحق لعنت نباشد آن لعنت برمیگردد به خود لعنت کننده.

تکمیل

روایت شده که خداوند عالم جل و علا به حضرت موسی علی نبینا و آله و علیه الصلوة والسلام میفرماید: بخوان مرا به زبانی که به آن معصیت نکرده باشی، عرض کرد پروردگارا همچو زبانی از کجا بیآورم، حقتعالی فرمود: بخوان مرا به زبانی غیر از زبان خود. و از حضرت علی علیه و علی ذریته الصلوة والسلام روایت شده که حقیر و کوچک نشمرید دعای احدی را چه آنکه مستجاب میشود دعای یهودی درباره شما و مستجاب نمیشود درباره خودش.

مؤلف گوید این رسم که ما از یکدیگر التماس دعا میکنیم بسیار کار
بجا و به موقعی است.

فصل یازدهم

در فضیلت مطلق دعا و در این فصل چند حدیث است

حدیث اول _ از حضرت باقر علیه السلام روایت شده که هیچ چیز دوست تر نیست به سوی خداوند عالم جل و علا از اینکه سؤال کرده شود.

حدیث دوم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که دعا اسلحه مؤمنین و عمود دین و نور آسمانها و زمین است.

حدیث سوم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که رحمت در قول خدای تعالی که میفرماید ما یفتح الله للناس من رحمة فلا ممسک لها دعا است.

حدیث چهارم _ از حضرت علی علیه السلام روایت شده که دعا کلید رحمت است و چراغ است در تاریکی.

حدیث پنجم _ از حضرت علی علیه السلام روایت شده که دفع کنید موجهای بلا را به دعا.

حدیث ششم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که دعا مغز عبادت است.

حدیث هفتم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده که هیچ چیز بر خدا (تعالی) گرامیتر از دعا نیست.

حدیث هشتم _ از حضرت باقر علیه السلام روایت شده که دوست ترین مؤمنین به سوی خدای تعالی سؤال کننده ترین آنها است.

حدیث نهم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده که به حضرت علی علیه السلام میفرماید: یا علی وصیت و سفارش میکنم تو را به دعا، زیرا که با او است اجابت و به شکر چه آنکه با او است زیاد شدن نعمت.

حدیث دهم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که بر شما باد به دعا زیرا که تقرب نمیجویند به سوی خدا (تعالی) به مثل آن.

حدیث یازدهم _ از فضیل بن عثمان نقل شده که به حضرت صادق علیه السلام عرض کرد وصیت بفرما مرا، حضرت فرمود: وصیت میکنم تو را به پرهیز از خدا تعالی و راستی در گفتار و دیگر آنکه نیکو کنی مصاحبت خود را نسبت به کسی که با تو نشست و برخاست دارد و بر تو باد به دعا قبل طلوع آفتاب و بعد از غروب آن.

فصل دوازدهم

در فضیلت مطلق ذکر و در این فصل چند حدیث است

حدیث اول _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده که به حضرت علی علیه السلام میفرماید: یا علی سید اعمال سه چیز است، با مردم به انصاف رفتار کردن و با برادران دینی مواسات نمودن و در هر حال به یاد خداوند عالم جل و علا بودن.

حدیث دوم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که علامت و نشانه دوست داشتن بنده خدای تعالی را، دوست داشتن یاد مقدس او است.

حدیث سوم _ از حضرت رسول علیه وآله السلام روایت شده که نمیگذرد بر مؤمن ساعتی که در آن ساعت یاد خدا نکرده باشد مگر آنکه آن ساعت بر او حسرت خواهد بود.

حدیث چهارم _ از حضرت رسول (ص) روایت شده که هرگاه جماعتی دور هم جمع شوند و به ذکر خدای تعالی مشغول شوند، شیطان و دنیا از آنها دور شوند؛ پس شیطان به دنیا بگوید آیا نمیبینی این جماعت چه میکنند؛ پس دنیا در جواب بگوید و ابگذار ایشان را چون متفرق شوند گردنهای ایشان را بگیرم یعنی به واسطه غفلت از یاد خدای تعالی.

حدیث پنجم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده که نمیشینند قومی در مجلسی که به یاد خدای عزوجل باشند در آن مجلس، مگر آنکه ملکی از آسمان ندا کند ایشانرا که برخیزند پس به تحقیق که تبدیل شد سیئات شما به حسنات و تمام شما آمرزیده شدید و نمیشینند عده ای از اهل زمین که یاد خدا کنند مگر آنکه میشینند با آنها عده ای از ملائکه.

حدیث ششم _ از رسول خدا (تعالی) روایت شده که از آن حضرت سؤال نمودند که کدام یک از اهل مسجد بهترند، فرمود: هر کدام بیشتر یاد خدا کند.

حدیث هفتم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که از آن حضرت سؤال نمودند از گرامی ترین خلق بر خدا (تعالی)، فرمود: آن کسی که بیشتر به یاد خدا باشد و به طاعت خدا عمل کننده تر باشد.

حدیث هشتم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده کسی که عطا کرده شود زبان ذکرگو پس به تحقیق که عطا کرده شده خیر دنیا و آخرت را.

حدیث نهم _ از رسول خدا (تعالی) صلی الله علیه وآله نقل شده کسی که یاد کند خدا را در بازار از روی اخلاص و حقیقت در وقتیکه مردم از یاد خدا غافلند و مشغول کار و کسب خود میباشند، مینویسد خدا برای

او هزار حسنه و می آمرزد برای او در روز قیامت آمرزشی که به قلب هیچ بشری خطور نکرده باشد.

حدیث دهم _ روایت شده که خداوند عالم جل و علا میفرماید که من همنشین کسی میباشم که به یاد من باشد و دوست آن کسی میباشم که دوست من باشد اه.

حدیث یازدهم _ از رسول خداوند عالم جل و علا روایت شده که به حقتعالی عرض کرد پروردگارا دوست دارم که بدانم از بندگان خود چه کسی را دوست میداری تا من هم او را دوست بدارم؛ حقتعالی فرمود: هرگاه بنده ای را دیدی که بسیار یاد من میکند پس من او را اذن داده ام که یاد من کند و من او را دوست دارم.

حدیث دوازدهم _ از رسول خدا (ص) روایت شده که به ابی ذر فرمود: بر تو باد به تلاوت قرآن مجید و بسیار یاد خدا نمودن که تلاوت قرآن مجید و یاد خدا نمودن ذکر است برای تو در آسمانها و نور است برای تو در زمین.

بشارة

از حضرت باقر علیه السلام روایت شده که مؤمن پیوسته در نماز است مادامیکه در ذکر خدا (تعالی) باشد ایستاده باشد یا نشسته یا خوابیده. مؤلف گوید که یاد رسول خدا و ائمه هدی علیه و علیهم الصلوة والسلام به هر نحوی که باشد در حکم یاد خدا است و همچنین مذاکره مطالب دینی. از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده که یاد خدای عزوجل عبادت است و یاد من عبادت است و یاد علی عبادت است و یاد ائمه از اولاد آن حضرت عبادت است. و از حضرت باقر علیه السلام روایت شده که یاد ما یاد خدا است (تعالی) و یاد دشمن ما یاد شیطان است. و از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که جمع نمیشوند قومی در مجلسی که یاد نکنند در آن مجلس خدا را و یاد نکنند ما را مگر آنکه آن مجلس حسرت خواهد بود برایشان در قیامت.

فصل سیزدهم

در فضیلت رکوع و سجود و در این فصل چند حدیث است

حدیث اول _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که سه چیز است که اگر یاد بگیرد آن را مؤمن باعث میشود طول عمر و بقای نعمت را برای او. زراره علیه الرحمة عرض کرد آن سه چیز کدام است؛ حضرت فرمود: طول دادن رکوع و سجود در نمازش و طول دادن خوردن طعام بر سر سفره و احسان و نیکی به اهل و عیال.

حدیث دوم _ از حضرت باقر علیه السلام نقل شده کسی که رکوع و سجود نماز خود را تمام و کامل به جا بیاورد داخل نمیشود او را وحشت قبر.

حدیث سوم _ از حضرت رضا علیه السلام روایت شده که بنده در حال سجده نزدیکتر است به خدا از تمام حالات.

حدیث چهارم _ از حضرت علی علیه السلام روایت شده که اندک نشمرید گناهان را، زیرا وقتی که جمع شود بسیار میشود و طول بدهید سجده را که هیچ عملی سخت تر نیست بر ابلیس از اینکه ببیند فرزند آدم را در سجده چه آنکه او امر شد به سجده، پس معصیت کرد و این فرزند آدم امر شده به سجده و اطاعت میکند و نجات می یابد.

حدیث پنجم _ از حضرت علی علیه السلام روایت شده که رسول خدا (تعالی) صلی الله علیه وآله فرموده من امر میکنم شما را به ورع و جد و جهد در عبادت و اداء امانت و صدق حدیث و طول دادن سجده و رکوع و تهجد در شب و اطعام طعام و فاش نمودن سلام.

حدیث ششم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که هرگاه نیکو کند مؤمن عمل خود را مضاعف میفرماید خدای تعالی عمل او را برای هر عملی هفتصد چنانچه خود فرموده و خدا مضاعف میکند برای هر که بخواهد، پس نیکو کنید اعمالی را که برای ثواب خدا به جا می آورید؛ عرض کردند نیکو کردن عمل یعنی چه؛ فرمود: هرگاه نماز میخوانی پس نیکو کن رکوع و سجود خود را تا آنکه میفرماید و هر عملی که انجام میدهی پس باید پاکیزه باشد از هر عیب و نقصی.

حدیث هفتم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که مردی به حضرت رسول عرض نمود گناهان من بسیار شده و عملم کم؛ حضرت فرمود: سجده بسیار کن، چه آنکه سجده گناهان را میریزد آنطور که باد برگ درخت را.

حدیث هشتم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که از آن حضرت سؤال کردند که به چه جهت خداوند عالم جل و علا حضرت

ابراهیم علی نبینا وآله وعلیه السلام را خلیل خود گردانید؛ حضرت فرمود: به واسطه بسیاری سجده بر زمین.

حدیث نهم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که جمعی خدمت حضرت رسول صلی الله علیه وآله آمده عرض نمودند که ضامن شو برای ما بهشت را؛ حضرت فرمود: ضامن میشوم به شرط آنکه یاری کنید مرا به طول دادن سجده.

حدیث دهم _ از حضرت علی علیه السلام روایت شده که مردی خدمت رسول خدا صلی الله علیه وآله آمده عرض کرد که عملی به من یاد بدهید که خداوند عالم مرا دوست بدارد و خلق نیز مرا دوست بدارند و خدا مال مرا زیاد کند و بدنم صحیح و سالم و عمرم طولانی شود و خدا مرا با شما محشور فرماید؛ حضرت فرمود: که این شش خصلت که خواستی و رسیدن به آن محتاج به شش چیز است؛ اگر میخواهی خدا(تعالی) تو را دوست بدارد، پس بترس از او و تقوی را شعار خود کن و هرگاه میخواهی خلق تو را دوست بدارند، پس احسان و نیکی کن به ایشان و چشم طمع بیوش از آنچه در دست ایشان است و چون بخواهی که خدا مالت را زیاد کند، پس زکوة مالت را بده و اگر میخواهی خدا صحت و سلامتی به تو عطا فرماید، پس صدقه بسیار بده و هرگاه خواستی خداوند عالم طول عمر به تو عطا فرماید، پس صلہ رحم بجا

بیاور و اگر میخواهی خدای تعالی تو را با من محشور فرماید، در پیشگاه خدای واحد قهار سجده خود را طول بده.

حدیث یازدهم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که مردی خدمت رسول خدا (تعالی) صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ رسیده عرض نمود میخواهم یک چیزی از شما سؤال کنم؛ حضرت فرمود: آنچه میخواهی سؤال کن. عرض کرد بر عهده بگیر برای من بر پروردگار خود بهشت را؛ فرمود: بعهدہ گرفتم ولکن یاری کن مرا بر آن به بسیاری سجده.

حدیث دوازدهم _ از حضرت رضا علیه السلام روایت شده که در نامه ای که به مأمون نوشته بودند، فرموده بودند که از دین ائمه علیهم السلام ورع میباشد و عفت و صدق یعنی راستگویی و صلاح و طول سجده.

حدیث سیزدهم _ از رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ روایت شده که به اسامه علیه الرحمة فرمود یا اسامه بر تو باد به سجود، چه آنکه نزدیکتر حالتیکه بنده به خدای تعالی میباشد حال سجده است و هیچ بنده ای نیست که سجده کند برای خدا یک سجده مگر آنکه بنویسد خدا برای او به آن سجده حسنه ای و محو فرماید سیئه ای و بلند فرماید برای او درجه ای و مباحثات نماید به آن بنده با ملائکه خود.

فصل چهاردهم

در فضیلت اذان و اقامه و در این فصل چند حدیث است

حدیث اول _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که هرگاه برای نماز اذان و اقامه بگوئی، نماز بخوانند با تو دو صف از ملائکه و اگر اقامه بگوئی بدون اذان، نماز بخوانند با تو یک صف.

حدیث دوم _ از حضرت علی علیه السلام روایت شده که سه چیز است که ترک نمیکند آن را مگر عاجز؛ یکی آن کسی که صدای اذان را بشنود و نگوید آنچه را که مؤذن میگوید.

حدیث سوم _ از رسول خدا (تعالی) صلی الله علیه و آله روایت شده کسی که بشنود اذان را، پس جواب بدهد یعنی آنچه مؤذن میگوید او هم بگوید خواهد بود نزد خدای تعالی از جمله سعداً.

حدیث چهارم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده کسی که بشنود مؤذن را که میگوید اشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان محمداً رسول الله، پس از روی حقیقت و اخلاص میگوید و انا اشهد ان لا اله الا الله و انا اشهد ان محمداً رسول الله خواهد بود برای او از اجر و ثواب به عدد کسانی که منکر آن میباشند و به عدد کسانی که اقرار به آن دارند و شهادت میدهند به آن.

حدیث پنجم _ از کتاب امالی نقل شده که میفرماید: روایت شده کسی که صدای اذان را بشنود و بگوید آنچه را که مؤذن میگوید زیاد خواهد شد روزی او.

فصل پانزدهم

در فضیلت بعضی از تعقیبات مهمه و آن

چند تعقیب است

تعقیب اول

تسبیح حضرت فاطمه زهرا علیها و علی ابیها و بعلاها و

بنیها الصلوة والسلام و در آن چند حدیث است

حدیث اول _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که به ابی هرون فرمود: یا اباهارون ما بچه های خود را امر میکنیم به تسبیح فاطمه علیها السلام همان طور که امر میکنیم آنها را به نماز، پس ملازم آن باش چه آنکه ملازم نمیشود بنده ای که شقی شود یعنی کسی که مداومت نماید بر آن شقی و بدبخت نمیشود.

حدیث دوم _ از حضرت باقر علیه السلام روایت شده کسی که تسبیح حضرت زهرا علیها السلام را بگوید و بعد از آن طلب مغفرت نماید، آمرزیده شود و این تسبیح صد است بر زبان و هزار است در میزان و این تسبیح طرد و دور میکند شیطان را و خشنود میکند رحمن یعنی خدا را.

حدیث سوم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که تسبیح حضرت فاطمه علیها السلام در هر روز بعد از هر نمازی دوست تر است به سوی من از هزار رکعت نماز در هر روز.

تعقیب دوم

آیه الكرسي

حدیث اول _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که فرمود:
یا علی بر تو باد به تلاوت آیه الكرسي بعد از نمازهای واجب زیرا که
محافظت نمیکند بر آن مگر پیغمبری یا صدیقی یا شهیدی.

حدیث دوم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده کسی که
قرائت کند آیه الكرسي را بعد از هر نماز واجب، منع نمیکند او را از
داخل شدن بهشت مگر مرگ، یعنی پس از مرگ جای او بهشت است.

حدیث سوم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده کسی که
بعد از فارغ شدن از نماز واجب، آیه الكرسي را بخواند، خداوند عالم
قبض روح او را به ملک الموت واگذار نخواهد کرد.

تنبيه*

پوشیده نماند که آیه الكرسي عبارت است از الله لا اله الا هو الحي
القيوم تا و هو العلي العظيم؛ اگرچه مرکوز در اذهان تا هم فيها خالدون
است و تأیید میکند این مطلب را فرمایش حضرت رسول صلی الله علیه
وآله علی ما روی هر کس بخواند چهار آیه از اول سوره بقره و
آیه الكرسي و دو آیه بعد از آن و سه آیه آخر بقره را نخواهد دید در
نفس و مال خود چیزی که از آن کراهت داشته باشد و نیز از آن حضرت

روایت شده که قرآن سید کلام است و سوره بقره سید قرآن است و آیه الکرسی سید سوره بقره است و در آن پنجاه کلمه است که در هر کلمه ای برکتی است و از حضرت امیر علیه السلام به روایت ابی امامه باهلی نقل شده که آیه الکرسی را قرائت فرمود تا ولا یؤده حفظهما و هو العلی العظیم.

تعقیب سوم

سوره مبارکه قل هو الله احد

حدیث اول _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده کسی که ایمان به خدا (تعالی) و روز قیامت دارد، پس ترک نکند قرائت قل هو الله احد را بعد از نماز فریضه، زیرا کسی که قرائت کند آن را جمع میفرماید خدا برای او خیر دنیا و آخرت را و می آرزود برای او و پدر و مادر و اولاد او.

حدیث دوم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده کسی که قرائت کند سوره قل هو الله احد را بعد از نماز صبح، آرزیده میشود برای او گناه یکسال و بلند میشود برای او هزار درجه.

تعقیب چهارم

از حضرت باقر علیه السلام روایت شده کسی که بعد از نماز فریضه پیش از آنکه هیئت جلوس خود را تغییر دهد سه مرتبه بگوید استغفرالله

الذی لا اله الا هو الحی القیوم ذوالجلال والاکرام و اتوب الیه بیامزد خدا گناهان او را و اگرچه به اندازه کف دریا باشد.

تعقیب پنجم

از حضرت باقر علیه السلام روایت شده که مردی به نام شبیه الهذیل به حضرت رسول صلی الله علیه وآله عرض نمود یا رسول الله (ص) به من کلامی یاد بدهید که خفیف و سبک باشد و خداوند به من نفع بدهد. حضرت فرمود: بعد از هر نماز بگو اللهم اهدنی من عندک و افض علی من فضلک و انشر علی من رحمتک و انزل علی من برکاتک.

تعقیب ششم

از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده که این تعقیب را خود آن حضرت بعد از نماز میخواندند اللهم انی اعوذبک من علم لا ینفع و قلب لا یشع و نفس لا تشبع و دعاء لا یسمع اللهم انی اعوذبک من هؤلاء الاربع.

فصل شانزدهم

در اقبال و حضور قلب در نماز و در این فصل چند حدیث است

حدیث اول _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که هرگاه داخل نماز شوی اقبال نمای بر آن چه آنکه هرگاه تو اقبال نمائی خدا نیز اقبال میفرماید بر تو و هرگاه اعراض نمائی خداوند عالم نیز اعراض فرماید از تو؛ پس چه بسا که بالا نمیرود از نماز مگر ثلث یا ربع یا سدس بقدر اقبال نمازگذار بر نماز خود و عطا نمیفرماید خدا به شخص غافل هیچ چیز.

حدیث دوم _ از حضرت باقر علیه السلام روایت شده که چون برخیزی به سوی نماز پس بر تو باد به اقبال بر نمازت زیرا که برای تو است از نمازت آنچه را که اقبال نمائی بر آن.

حدیث سوم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که در وصیت خود به حضرت امیرالمؤمنین میفرماید: قبول نمیفرماید خدا دعای شخص ساهی و غافل را.

حدیث چهارم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که میفرمود بدرستیکه خدای عزوجل مستجاب نمیفرماید دعائی را که از روی سهو و غفلت باشد؛ پس هرگاه دعا میکنی اقبال نما به قلب خود پس یقین داشته باش به اجابت.

حدیث پنجم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده که بخوانید خدا را در حالتی که یقین داشته باشید به اجابت و بدانید که خدا مستجاب نمیفرماید دعای شخص لاهی و غافل را.

حدیث ششم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده کسی که قلب او در نمازش متوجه به چیزی باشد غیر خدا پس چنین کسی نزدیک است به همان چیز و دور است از حقیقت آنچه خدا خواسته از او در نمازش.

حدیث هفتم _ از حضرت باقر علیه السلام روایت شده که برای بنده است از نمازش آنچه را که اقبال نماید بر آن به قلب خود، پس هرگاه تمام نمازش بدون توجه و اقبال قلب انجام بگیرد درهم پیچیده شده به صورت صاحبش زده میشود. مؤلف گوید که بسیاری از نمازگذارها هستند که خودشان نماز را به هم پیچیده و سروپا شکسته تحویل میدهند دیگر محتاج به اینکه کس دیگر بهم بیچند نیست و مع ذلک انتظار قبول شدن آن را دارند.

حدیث هشتم _ از حضرت باقر علیه السلام روایت شده که هر سهوی در نماز طرح میشود از آن الا اینکه خدا تمام میفرماید آن را به نوافل یعنی نماز مستحب. مؤلف گوید که این در صورتی است که از جهات

دیگر معیوب و ناقص نباشد والا نماز مستحبی هم جبران و تلافی آنرا نمیکند.

فصل هفدهم

در اینکه شخص در دعا و ذکر، چه واجب و چه مستحب، چه در نماز و چه در غیر نماز باید راستگو باشد و هرچه به زبان می آورد از روی حقیقت و اخلاص باشد نه صرف لقلقه لسان. مثلاً در گفتن استغفرالله باید خود را مقصر و خطاکار و خداوند عالم را غفار و آمرزنده بداند یا در گفتن الله اکبر بایستی حقتعالی را از همه چیز مهمتر و جلوتر بداند

و در این فصل چند حدیث است

حدیث اول _ روایت شده که خداوند عالم جل و علا به حضرت موسی علی نبینا وآله وعلیه الصلوة والسلام فرمود: مرا بخوان به زبانی که به آن معصیت نکرده باشی عرض کرد همچو زبانی از کجا بیاورم حقتعالی فرمود بخوان مرا به زبان غیر خود.

حدیث دوم _ روایت شده که مرد اعرابی خدمت رسول خدا صلی الله علیه وآله آمده عرض نمود یا رسول الله(ص) آیا برای بهشت ثمن و بهائی هست حضرت فرمود بلی عرض کرد چیست بهای آن فرمود لا اله الا الله که بگوید آن را بنده از روی حقیقت و اخلاص عرض کرد اخلاص آن چیست فرمود عمل به آنچه من مبعوث شده ام درباره او و دوستی اهل بیت من.

حدیث سوم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که هرگاه بنده بخواند خدای تبارک و تعالی را با نیت صادقه و قلب مخلص و وفای به عهد خدا دعای او را مستجاب فرماید.

حدیث چهارم _ از رسول خدا(تعالی) صلی الله علیه وآله روایت شده که هرگاه کسی در هر یک از شب و روز سه مرتبه بر من صلوات بفرستد از روی دوستی و شوقی که به من دارد حق است بر خدای عزوجل که گناهان شب و روز او را ببامزد.

حدیث پنجم _ از رسول خدا(تعالی) صلی الله علیه وآله روایت شده که اشهد ان لا اله الا الله کلمه ایست با عظمت و گرمی بر خدای عزوجل کسی که بگوید آنرا از روی حقیقت و اخلاص بهشت بر وی واجب شود.

حدیث ششم _ از حضرت باقر علیه السلام روایت شده که توبه کننده از گناه مانند کسی است که گناه نکرده باشد و مقیم بر گناه که استغفار کند و طلب آمرزش نماید از خدا از آن گناه مانند استهزاء کننده باشد.

حدیث هفتم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که بنده هرگاه بخواند خدای عزوجل را به نیت صادقه و قلب با اخلاص مستجاب میشود دعای او بعد از وفای به عهد خدای عزوجل الخ . مؤلف گوید که شاید مراد از این عهد که وفای به آن شرط مستجاب شدن دعا است همان عهدی باشد که خدای تعالی در سوره مبارکه یس

به آن اشاره فرموده الم اعهد اليكم يا بني آدم ان لاتعبدوا الشيطان انه لكم عدو مبين و ان اعبدونى هذا صراط مستقيم ولقد اضل منكم جبلا كثيرا افلم تكونوا تعقلون يعنى آيا عهد نكردم با شما ای فرزندان آدم كه عبادت نكنيد شيطان را چه آنكه او برای شما دشمنی است آشكار و اينكه عبادت كنيد مرا كه عبادت من صراط مستقيم و راه راست و درستی است و هرآينه به تحقيق كه اين شيطان گمراه نموده است از شما جمع بسیاری را آيا با وجود اين شما عقل و فهم خود را به كار نمی اندازيد.

حدیث هشتم _ از خداوند متعال نقل شده كه لا اله الا الله حصن و حصار من است كسيكه بگويد آن را از روی حقيقت و اخلاص و قلبش با زبانش همراه باشد داخل شده حصن مرا و كسيكه داخل شود حصن مرا ايمن خواهد بود از عذاب من.

حدیث نهم _ از حضرت رضا عليه السلام روايت شده كه استغفاركننده از گناه و حال آنكه بجا می آورد آنرا مانند کسی است كه استهزاء كند پروردگار خود را.

حدیث دهم _ از جناب كمیل عليه الرحمة از حضرت امير عليه السلام روايت شده كه فرمود بنده هرگاه گناه كند بگويد استغفرالله از روی حقيقت عرض كرد از روی حقيقت يعنى چه فرمود تصديق به قلب يعنى

قلبش با زبانش موافق باشد و در خاطر داشته باشد که بازگشت به سوی آن گناه نکند یعنی گناهی که از آن طلب آموزش میکند.

حدیث یازدهم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که چون روی به قبله می ایستی برای نماز پس فراموش کن دنیا و آنچه را که در آن است و فارغ کن قلب و دل خود را از هر شاغلی که مشغول میکند تو را از خدا(تعالی) و به چشم باطن ببین عظمت و بزرگی خدا را و یادکن ایستادن خود را در محضر مقدس او در آن روزی که هر نفسی به آنچه پیش فرستاده میرسد و روزی که خلق برمیگردند به سوی خدا(تعالی) زیرا که خدای تعالی هرگاه مطلع شود بر قلب بنده در وقتی که تکبیر میگوید و خدا را به بزرگی یاد میکند و در قلب او عارضی از حقیقت تکبیرش باشد یعنی غیر خدا(تعالی) در نظرش مهمتر باشد بفرماید ای دروغگو آیا با من خدعه میکنی به عزت و جلال خودم سوگند که هرآینه البته تو را محروم میکنم از حلاوت و شیرینی ذکر و یاد خودم و هرآینه البته محجوب میسازم تو را از قرب و نزدیک شدن به خود.

فصل هجدهم

در فضیلت خواندن نماز است در اول وقت و در این فصل چند حدیث است

حدیث اول _ از حضرت باقر علیه السلام روایت شده که اول چیزی که از بنده سؤال میشود و حساب کرده میشود بر آن نماز است. پس اگر قبول شد باقی اعمالش قبول میشود و هرگاه در اول وقت خوانده شود بالا میرود بعد برمیگردد بسوی صاحبش در حالتیکه نورانی باشد و به نمازگذار میگوید مرا حفظ کردی خدا تو را حفظ کند و هرگاه در غیر وقتش بدون مراعات حدود آن بالا رود برمیگردد بسوی صاحبش در حالتیکه ظلمانی و تاریک باشد و بصاحبش میگوید مرا ضایع نمودی خدا تو را ضایع کند.

حدیث دوم _ از حضرت باقر علیه السلام روایت شده که هرآینه خواندن نماز در اول وقت بهتر است برای مرد از مال و اولاد.

حدیث سوم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که اول وقت رضوان و خوشنودی خدا است و آخر وقت عفو و گذشت خدا است و عفو نمیشد مگر از گناه.

حدیث چهارم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که فضیلت اول وقت بر آخر آن مثل فضیلت آخرت است بر دنیا.

حدیث پنجم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که در تفسیر قول خدای تعالی فویل للمصلین الذین هم عن صلواتهم ساهون میفرماید تأخیر نماز است از اول وقت بدون عذر.

فصل نوزدهم

در فضیلت خواندن نماز است در مسجد که خانه خدا است و در این فصل چند حدیث است

حدیث اول _ مرد اعرابی چند مسئله از حضرت رسول صلی الله علیه وآله سؤال نمود از آن جمله از بهترین بقعه های زمین و بدترین آن حضرت بعد از خبر آوردن جبرئیل به آن مرد فرمود: بدترین بقعه های زمین بازارها است و بازار میدان ابلیس است تا آنکه میفرماید پس پیوسته در بازار هست با اول کسی که وارد بازار میشود و آخر کسی که برمیگردد به خانه خود پس فرمود و بهترین بقعه های زمین مساجد است و دوست ترین اهل آن به سوی خدای تعالی کسی است که زودتر از همه داخل مسجد شود و از همه دیرتر بیرون رود.

حدیث دوم _ از رسول خدا(تعالی) صلی الله علیه وآله روایت شده کسی که برود به سوی مسجدی از مساجد خدا پس از برای او باشد به هر قدمی که بر میدارد ده حسنه و محو میشود ده سیئه و گناه و بلند میشود برای او ده درجه.

حدیث سوم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که بیست خصلت است که موجب و باعث فقر و پریشانی میشود تا آنکه میفرماید در بیرون آمدن از مسجد.

حدیث چهارم _ از رسول خدا صلی الله تعالی علیه وآله روایت شده که بهترین مردم کسی است که زودتر داخل مسجد شود و دیرتر بیرون رود.

حدیث پنجم _ از رسول خدا صلی الله تعالی علیه وآله روایت شده که در توریة نوشته شده است بدرستیکه خانه های من در زمین مسجدها است پس خوشابحال کسی که در خانه خود طهارت کند پس از آن زیارت کند مرا در خانه ام آگاه باش یا آگاه باشید بدرستیکه بر مزور است گرامی داشتن زائر.

فصل بیستم

در فضیلت خواندن نماز است با جماعت و در این فصل چند حدیث است

حدیث اول _ از حضرت امیر علیه السلام روایت شده که مروت در حضر چهار چیز است اول قرائت قرآن دوم مجالست با علماء سوم نظر در فقه چهارم محافظت بر نماز جماعت.

حدیث دوم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده که نماز با جماعت است یعنی باید با جماعت خوانده شود اگرچه بر سر زج باشد. مؤلف گوید که زج عبارت است از سر آن آهنی که به پائین نیزه نصب میکنند.

حدیث سوم _ از رسول خدا صلی الله تعالی علیه وآله روایت شده که کسیکه برود بسوی مسجدی برای نماز جماعت خواهد بود برای او به هر قدمی هفتاد هزار حسنه و بلند شود برای او از درجات مانند آن یعنی هفتاد هزار درجه پس اگر در آن حال بمیرد موکل فرماید خدا بر او هفتاد هزار ملک که عیادت نمایند او را در قبرش و بشارت دهند او را و انس بگیرند با او در تنهائیش و طلب مغفرت نمایند برای او تا وقتی که مبعوث گردد.

حدیث چهارم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که صفهای امت من مانند صفهای ملائکه میباشد و یک رکعت نماز در جماعت برابر است با بیست و چهار رکعت.

حدیث پنجم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده کسی که نمازهای پنجگانه را با جماعت بخواند پس گمان نیک نسبت به او داشته باشید.

تذکره

کسی استبعاد نکند از این فضیلت و ثوابها که برای نماز جماعت یا سایر عبادتها از تلاوت قرآن مجید و دعا و ذکر و صلوات و امثال آن بیان شده چه آنکه عبادت و پرستش و اطاعت خداوند متعال اگرچه از حیث انتساب آن به ما حقیر و کوچک است لکن از جهت انتساب آن به خداوند عالم و اینکه عبادت و اطاعت خدا است فوق العاده مهم و با ارزش است

تنبيه*

از جمله شرایط مهمه امام جماعت عدالت است و عدالت عبارت است از حالت نفسانی که شخص را وادار کند به ادای فرایض و واجبات مطابق دستور و اجتناب از کلیه محرّمات که قسمت مهم آن مربوط به زبان و دخل و خرج است و چون در این زمان متداول و متعارف بین

مردم آن است که به علاوه نماز خواندن با یک امام جماعت در مطالب دینی اصولاً و فروعاً به او مراجعه میکنند و همچنین در وجوہات از قبیل زکوٰۃ و خمس و رد مظالم و لقطه و مجهول المالک و امثال آن. لهذا نباید به حسن ظاهر اکتفا نمود بلکه از هر راهی که هست باید اطمینان کامل به عدالت به همان معنائی که بیان شد حاصل شود.

مقصد دوم

در فضیلت دادن زکوة است و در این مقصد چند حدیث است

حدیث اول _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که دوست ترین مردم به سوی خدای تعالی سخی ترین آنها است و سخی ترین مردم کسی است که زکوة مال خود را بدهد و بخل نورزد بر مؤمنین به آنچه خدا در مال او برای ایشان فرض و واجب فرموده.

حدیث دوم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده که هرگاه خداوند عالم جل و علا خیر بنده ای را بخواهد ملکسی از خزنه بهشت را بفرستد به سوی آن بنده پس آن ملک مسح نماید سینه او را تا سخی شود برای دادن زکوة.

حدیث سوم _ از حضرت علی علیه السلام روایت شده که خدا را به نظر بیاورید پس زکوة مال خود را بدهید زیرا که دادن زکوة غضب پروردگارتان را خاموش میکند.

حدیث چهارم _ از حضرت رضا علیه الصلوة والسلام روایت شده که خداوند عالم امر فرموده به سه چیز مقرون به سه چیز دیگر امر فرموده به نماز و زکوة پس کسیکه نماز بخواند و زکوة نهد نمازش قبول نمیشود و امر فرموده به شکر برای خودش و برای والدین پس کسیکه شکر نکند والدین خود را خدا را شکر نکرده و امر فرموده به تقوی و صلح رحم پس کسی که صلح رحم بجا نیاورد تقوی ندارد. مؤلف گوید

که نماز مانع الزکوة اگرچه قبول نمیشود لکن مربوط به نماز مؤاخذة ای نیست و بعبارة اخرى نماز مانع الزکوة صحیح است لکن بواسطه منع زکوة قبول نمیشود.

حدیث پنجم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که کسیکه زکوة مال خود را نهد در دم مردن تقاضا و درخواست برگشت به دنیا را خواهد نمود و این است قول خدای تعالی رب ارجعونی لعلی اعمل صالحا فی ما ترکت یعنی پروردگارا مرا برگردان به دنیا شاید که من عمل صالح انجام بدهم در آنچه از مال دنیا بجا گذاشته ام.

حدیث ششم _ از رسول خدا صلی الله تعالی علیه وآله روایت شده که مداوا کنید مریضهای خود را به دادن صدقه و ببندید درهای بلا را به دعا و در حصن و حصار قرار دهید اموال خود را به دادن زکوة.

حدیث هفتم _ از حضرت علی علیه السلام نقل شده که برای عابد سه علامت و نشانه است نماز و روزه و زکوة.

حدیث هشتم _ از حضرت علی علیه السلام روایت شده که به فرزند خود میفرماید ای پسرک من وصیت و سفارش میکنم تو را به نماز در وقتش و به زکوة که هرگاه بر تو واجب شد به اهلش برسانی.

حدیث نهم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که از آن حضرت از حد سخاوت سؤال نمودند فرمود: سخاوت آن است که بیرون

کنی از مال خود حقی را که خدا واجب فرموده بر تو پس برسانی آن را به اهلش.

حدیث دهم _ از حضرت موسی بن جعفر علیهما الصلوٰة والسلام روایت شده که بخیل آن کسی میباشد که بخل بورزد به آنچه خدا بر او فرض و واجب فرموده.

تذییل

در مدح سخاوت و مذمت بخل که معنای آنرا اجمالاً دانستی و فهمیدی و در آن چند حدیث است

حدیث اول _ از خداوند عالم جل و علا روایت شده در حدیث قدسی که به حضرت عیسی علی نبینا وآله و علیه الصلوٰة والسلام میفرماید یا عیسی آیا میخواهی که با ملائکه مقربین در آسمان پرواز کنی پس بوده باش در شفقت و مهربانی مانند خورشید و در پرده بوشی مثل شب و در تواضع و فروتنی مثل زمین و در حلم و بردباری مانند میت و در سخاوت مانند نهر جاری.

حدیث دوم _ از رسول گرامی صلی الله علیه وآله روایت شده که اول چیزی که در میزان اعمال گذاشته میشود حسن خلق و سخاوت است.

حدیث سوم _ از رسول خدا(تعالی) صلی الله علیه وآله روایت شده که آدم سخی نزدیک است به خدا و به مردم و به بهشت و دور است از

آتش و آدم بخیل دور است از خدا و از مردم و از بهشت و نزدیک است به آتش.

حدیث چهارم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که از برای اهل بهشت چهار علامت و نشانه است اول روی گشاده دوم زبان نرم و ملایم سوم دل با رحم چهارم دست دهنده.

حدیث پنجم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده ایمان بنده کامل نمیشود تا وقتی که چهار خصلت در او جمع شود حسن خلق و سخاوت و نگاه داشتن زبان از حرفهای زیادی و انفاق نمودن زیادتی از مال خود را یعنی در راه خدا.

حدیث ششم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که خدا میفرماید این دین یعنی دین اسلام دینی است که من آنرا برای خود اختیار نموده ام و اصلاح نمیکند آنرا مگر سخاوت و حسن خلق پس تا میتوانید اکرام کنید آنرا به این دو خصلت.

حدیث هفتم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که بهشت جای سخاوتمندان است قسم به آنکس که جان من به ید قدرت اوست که داخل نمیشود بهشت را بخیلی و نه عاق والدین و نه آن کسی که چون به کسی احسان و نیکی کند بسیار بر او منت بگذارد.

حدیث هشتم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که در شخص مسلمان جمع نمیشود دو خصلت یکی بخل و دیگر سوء خلق.

حدیث نهم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که هرگز جمع نمیشود دو خصلت در قلب مردی یکی ایمان و دیگر بخل.

حدیث دهم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که خدای عزوجل حرام فرموده بهشت را بر سه طایفه اول آن کسی که چون احسان به کسی کند بسیار منت بر وی گذارد دوم بر بخیل سوم بر نمام یعنی سخن چین.

حدیث یازدهم _ روایت شده که رسول خدا صلی الله علیه وآله گوسفندی در خانه عایشه ذبح فرمود پس فقرای مدینه خبردار شدند می آمدند و از حضرت گوشت طلب میکردند و حضرت به آنها میداد چون شب شد باقی نمانده بود از آن مگر گردنش پس از عایشه پرسیدند که از گوسفند چه باقی مانده عایشه عرض نمود فقط گردنش باقی مانده حضرت فرمود بگو تمام آن باقی است بجز گردنش یعنی چون در راه خدا انفاق شده باقی است.

تکمیل

در فضیلت دادن خمس که اهمیت آن علی الظاهر اگر از زکوة بیشتر نباشد کمتر نیست و چون خداوند عالم نخواست که حضرت رسول صلی

الله علیه وآله و ائمه علیه و علیهم الصلوة والسلام و ذریه ایشان در ردیف سایر مردم باشند و از زکوة نصیب و بهره ببرند لهذا برای آنها حقی جداگانه بنام خمس در اموال بندگانش قرار داد کما اینکه از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که چون خداوند عالم حرام فرموده بر ما صدقه را لهذا فروفرستاد برای ما خمس را پس صدقه بر ما حرام است و خمس برای ما فرض و واجب و کرامت برای ما حلال و از حضرت رضا علیه السلام روایت شده که در نامه ای که به بعض موالی خود مرقوم فرموده بودند پس منع نکنید و برمگردانید از ما خمس را و خود را محروم نکنید از دعای ما تا میتوانید چه آنکه دادن خمس مفتاح و کلید رزق و روزی شما است و باعث از بین رفتن گناهان شما است و ذخیره است برای روز احتیاجتان و مسلمان آن کسی است که وفا کند به عهد خدا مسلمان آن کسی نیست که به زبان اجابت کند و به قلب مخالفت والسلام. و از جناب ابی بصیر علیه الرحمة روایت شده که از حضرت باقر علیه السلام سؤال نمود از آسانتر چیزی که بنده به واسطه آن داخل آتش میشود فرمود کسی که یک درهم از مال یتیم بخورد و مائیم یتیم. و از حضرت باقر علیه السلام روایت شده که برای ما حقی است در کتاب خدا در خمس پس اگر محو کنند آن را پس بگویند از جانب خدا نیست یا به آن عمل نکنند هرآینه مساوی خواهد بود.

و از عمران بن موسی علیهما الرحمة روایت شده که آیه خمس را یعنی واعلموا ان ما غنمتم من شیء تا آخر آیه بر حضرت موسی بن جعفر علیهما الصلوة والسلام قرائت کردم فرمود آنچه برای خدا است پس آن برای رسول خدا است و آنچه برای رسول خدا است پس آن برای ما است تا آنکه فرمود این حدیث ما صعب و مستصعب است عمل نمیکنند به آن و صبر نمیکنند بر آن مگر کسی که ممتحن شده باشد قلب او برای ایمان. و از محمد بن یزید طبری روایت شده که مردی از تجار فارس که از دوستان حضرت رضا علیه السلام بود نامه ای به حضرت نوشت و راجع به خمس اجازه خواسته بود که ندهد یا تصرف در آن کند. جواب نوشتند بسم الله الرحمن الرحیم تا آنکه فرموده بودند و مسلمان کسی است که وفا کند به آنچه خدا به سوی او عهد نموده و نیست مسلمان کسی که به زبان جواب دهد ولیکن به قلب مخالفت کند والسلام.

تکمیل

از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده کسی که احسان کند به سوی یکی از اولاد عبدالمطلب علیه السلام و جزا داده نشود بر آن در دنیا پس جزا خواهیم داد او را هرگاه ملاقات کند مرا روز قیامت و از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که وانگزارید صله آل محمد و احسان به ایشان را از اموال خود کسی که غنی است بقدر غنای خود و

کسی که فقیر است بقدر فقرش. و نیز از آن حضرت علیه وآله السلام روایت شده که حقست شفاعت من برای کسی که اعانت کند ذریه مرا بدست خود و زبان خود و مال خود و نیز از آن جناب علیه وآله الصلوة والسلام روایت شده کسیکه میخواهد متوسل شود به من و برای او حقی باشد بر من که بواسطه آن حق در قیامت شفاعت کنم او را پس باید صلّه و احسان کند به اهل بیت من و آنها را مسرور و خوشحال نماید.

مقصد سوم

در فضیلت حج یعنی زیارت خانه خدا زاده‌الله تعالی شرفا و در این مقصد چند حدیث است

حدیث اول _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده که بجا بیاورید نمازهای پنجگانه را و روزه بگیرید ماه مبارک رمضان را و ادا کنید زکوة مال خود را و حج کنید خانه خدای خود را تا آنکه داخل شوید بهشت پروردگار خود را.

حدیث دوم _ از کتاب فقه الرضا علیه الصلوة والسلام روایت شده که چون حاجی از اعمال حج فارغ شود منادی ندا کند که گناهان گذشته تان آمرزیده شد پس عمل خود را از سر بگیرید.

حدیث سوم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده کسیکه مالی از حرام کسب کند قبول نمیفرمايد خدا(تعالی) از او صدقه را و نه عتق و نه حج و نه عمره ای را و مینویسد خدا عوض ثواب، گناه

و آنچه از آن مال باقی بماند برای او بعد از موتش خواهد بود زاد و توشه او بسوی آتش.

حدیث چهارم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که یک نماز فریضه و واجب بهتر است از بیست حج و یک حج بهتر است از یک خانه پر از طلا که تصدق داده شود تا تمام شود.

حدیث پنجم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که حج دوجور است یکجور حجی است که برای خدا بجا آورده میشود و جور دیگر حجی است که برای مردم انجام داده میشود. پس کسی که حج کند برای خدا ثوابش بر خدا است و کسیکه حج کند برای مردم ثوابش بر مردمست.

حدیث ششم _ از حضرت رسول صلی الله علیه و آله روایت شده کسیکه حج را به تأخیر بیاورد از سالی به سالی بدون عذر و قبل از بجا آوردن آن بمیرد خدا او را در روز قیامت مبعوث فرماید یهود یا نصرانی یعنی مسلمان نیست اگر مسلمان میبود این کار را نمیکرد.

تتمیم^{۲۸}

از کتاب دعائم از رسول خدا (تعالی) صلی الله علیه و آله روایت شده که اضحی قرار داده شده برای آنکه مساکین شما از گوشت سیر شوند پس اطعام کنید آنها را از گوشت قربانی خود.

مؤلف گوید:

که از حدیث سوم و پنجم استفاده میشود که قبولی حج مشروط است به دو شرط. یکی آنکه از مال حلال باشد و دیگر آنکه خالصاً لوجه الله باشد و تأیید میکند روایت را فرمایش خداوند عالم جل و علا در سوره مبارکه کهف قل انما انا بشر مثلکم یوحی الی انما الهمکم اله واحد فمن کان یرجو لقاء ربه فلیعمل عملاً صالحاً ولایشکر بعبادة ربه احداً. خلاصه مضمون و مفاد، بگو ای پیامبر من بشری میباشم مانند شما که وحی میشود بسوی من که خدای شما خدائی است واحد و یگانه پس کسیکه امید دارد لقاء پروردگار خود را، لقائی که بر نفعش تمام شود پس باید عمل کند عمل صالح و در عبادتش مرخدا را شریک قرار ندهد احدی را. پس اگر عمل صالح نبود یا صالح بود لکن خالصاً لوجه الله نبود قبول نخواهد شد و بر اثر قبول نشدن بنده را بخدا نزدیک نخواهد کرد.

تکمیل

در فضیلت زیارت قبور مطهره پیام آور گرامس و ائمه هدی علیه و علیهم الصلوٰة والسلام و در آن چند حدیث است

حدیث اول _ از حرمان بن اعین علیهماالرحمة نقل شده که به زیارت حضرت امام حسین علیه الصلوٰة والسلام رفته بودم چون برگشتم حضرت باقر علیه السلام به دیدنم آمدند. پس فرمود: بشارت باد تو را کسی که زیارت کند قبر شهدای آل محمد را و قصدش صله رحم پیام آورش باشد بیرون بیاید از گناهان مانند روزی که از مادر متولد شده.

حدیث دوم _ از حضرت رضا علیه السلام روایت شده که برای هر امامی عهدی است بر گردن اولیاء و شیعیان او و از تمام وفای بعهد زیارت قبور آنها است پس کسیکه زیارت کند ایشان را از روی میل و رغبت خواهند بود ائمه شفیعیان او در قیامت.

حدیث سوم _ روایت شده که به حضرت صادق علیه السلام عرض کردند که چه چیز است برای کسیکه زیارت کند یکی از شما را؛ فرمود: خواهد بود مانند کسیکه زیارت کند رسول خدا را.

حدیث چهارم _ از رسول خدا صلی الله تعالی علیه وآله روایت شده که به حضرت علی علیه السلام میفرماید یا علی کسیکه زیارت کند مرا چه در حیوة و چه بعد از ممات یا زیارت کند تو را در حیوة یا بعد از موت یا زیارت کند دو فرزندان را در زندگی یا بعد از موت پس من ضامن میشوم برای او که روز قیامت او را از هول های آن روز و شدائد آن نجات داده او را با خود ببرم در درجه خود.

حدیث چهارم (مکرر) _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده کسیکه زیارت کند جدم علی علیه السلام را و عارف باشد به حق او مینویسد خدا برای او به هر قدمی یک حج مقبول و یک عمره میرورد.

حدیث پنجم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که هیچکس نیست مگر آنکه روز قیامت آرزو میکند که در دنیا زیارت میکرد حسین بن علی علیهما الصلوة والسلام را بواسطه آنچه میبیند از کرامت زوار حسین علیه السلام بر خدای تعالی.

حدیث ششم _ از حضرت ابی الحسن الاول علیه الصلوة والسلام روایت شده کسی که بیاید برای زیارت حسین علیه السلام در حالتیکه عارف باشد به حق آن حضرت می آمرزد خدا گناه گذشته و آینده او را.

حدیث هفتم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده کسی که می‌خواهد در قیامت کرامت خدا و شفاعت محمد مصطفی صلی الله علیه وآله شامل حال او شود، پس باید زیارت کند حسین علیه السلام را.

حدیث هشتم _ از حضرت باقر و صادق علیهما الصلوة والسلام روایت شده هرکس که دوست دارد مسکن و جایگاه او در بهشت باشد، پس ترک نکند زیارت مظلوم را یعنی حسین علیه السلام.

حدیث نهم _ از رسول خدای تعالی صلی الله علیه وآله روایت شده کسیکه زیارت کند حسین علیه السلام را و عارف باشد بحق او مینویسد خدا برای او ثواب هزار حج و هزار عمره. کسیکه او را زیارت کند چنانستکه مرا زیارت نموده باشد و کسیکه مرا زیارت کند، کانه خدا را زیارت کرده و حق زائر بر خدا آنستکه عذاب نکند او را به آتش.

حدیث دهم _ از حضرت علی علیه السلام روایت شده که زود است کشته شود مردی از اولاد من در زمین خراسان به زهر ستم؛ اسم او اسم من است و اسم پدرش، اسم موسی بن عمران علی نبینا وآله وعلیهما الصلوة والسلام؛ کسیکه زیارت کند او را در غربتش، بیامرزد خدا برای او گناه گذشته و گناه آینده او را اگرچه مثل عدد ستارگان و دانه های باران و برگ درختان باشد.

حدیث یازدهم _ از حضرت رضا علیه السلام روایت شده کسیکه زیارت کند مرا در آن بقعه خواهد بود مانند کسیکه زیارت کند رسول خدا را و بنویسد خدای تعالی برای او ثواب هزار حج مبرور و هزار عمره مقبوله و من و پدرانم شفیعیان او خواهیم بود در قیامت.

حدیث دوازدهم _ از حضرت رضا علیه السلام روایت شده کسیکه زیارت کند مرا در حالتیکه بشناسد آنچه را که خدای تعالی واجب فرموده از حق و طاعت من، پس من و پدرانم شفعیان او خواهیم بود در قیامت و کسیکه ما شفیعیان او باشیم اهل نجات است، اگرچه بر او باشد مثل وزر و وبال ثقلین جن و انس.

حدیث سیزدهم _ از حضرت رضا علیه السلام روایت شده کسیکه زیارت کند مرا با بعد خانه و دوری مزارم بیایم او را در قیامت در سه جا؛ در نزد تطایر کتب و در نزد صراط و در نزد میزان.

حدیث چهاردهم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده کسیکه زیارت کند قبر مرا بعد از موت من، خواهد بود مثل کسیکه مهاجرت نموده باشد بسوی من در حال حیوة؛ پس اگر نتوانید قبر مرا زیارت کنید پس سلام برسانید که به من خواهد رسید.

حدیث پانزدهم_ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که برای خدا ملائکه ای هست که در زمین گردش میکنند و سلام امت را بمن میرسانند.

تتمیم

از حضرت باقر علیه السلام روایت شده که برای خدا بهستی هست که داخل نمیشود در آن مگر سه کس؛ یکی مردی که حکم کند بر خود بحق و دیگر مردی که زیارت و دیدن کند برادر دینی خود را برای خدا و سوم مردی که ایثار کند برادر مؤمن خود را بر خود.

مقصد چهارم در فضیلت صوم و روزه است و در این مقصد چند حدیث است

حدیث اول _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده که به اصحاب خود فرمود آیا خبر ندهم شما را به چیزی که اگر آنرا یاد بگیرید شیطان از شما دور شود مانند دوری مشرق از مغرب، عرض کردند چرا؛ فرمود: آن روزه است که صورت شیطان را سیاه میکند و صدقه پشت شیطان را میشکند و دوستی در راه خدا و معاونت بر عمل صالح قطع میکند دنباله او را و استغفار و طلب آمرزش قطع میکند رگ و تین او را و برای هر چیزی زکوتی است و زکوة بدن روزه است.

حدیث دوم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده که در شب معراج به حقتعالی عرض نمود پروردگارا اول عبادت کدام است حقتعالی فرمود اول عبادت خاموشی و روزه است. عرض نمود میراث یعنی نتیجه روزه چیست فرمود روزه موجب حکمت است و حکمت مورث معرفت و نتیجه معرفت یقین است و چون بنده دارای یقین شد، باک ندارد که در راحتی صبح کند یا در ناراحتی.

حدیث سوم _ از رسول خدا صلی الله تعالی علیه وآله روایت شده کسیکه روزه بگیرد خالصاً لوجه الله دور میفرماید خدا او را از آتش به اندازه پنجاه سال سیر یک سوار تندرو.

حدیث چهارم _ از رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ روایت شده که در ماه رمضان باز میشود درهای هشت گانه بهشت و بسته میشود درهای هفت گانه جهنم و بسته میشود هر شیطان مَرَدِّی و در هر شب از شبهای آن منادی ندا میکند ای طالب خیر بیا بسوی خیر و ای طالب شر خود را نگاه دار از آن.

حدیث پنجم _ از حضرت عسکری علیه الصلوة والسلام روایت شده که حضرت موسی علی نبینا وآله وعلیه الصلوة والسلام از خداوند عالم جل و علا سؤال نمود که چیست جزای کسی که ماه رمضان را روزه بگیرد؛ حق تعالی فرمود یا موسی جای خیر را داد او را در جائی که در آنجا برای او خوف و ترسی نباشد.

حدیث ششم _ از حضرت رسول صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ روایت شده که هیچ مؤمنی نیست که ماه رمضان را روزه بگیرد خالصاً لوجه الله مگر آنکه خدای تعالی واجب فرماید برای او هفت خصلت را. اول آنکه گوشتی که از حرام در بدن او روئیده شده، آب شود. دوم آنکه نزدیک شود به رحمت خدای تعالی. سوم آنکه جبران خطا و معصیت پدرش حضرت آدم علیه السلام باشد. چهارم آنکه خدا آسان کند بر او سکرات موت را. پنجم آنکه در روز قیامت تشنه و گرسنه نباشد. ششم آنکه عطا

فرماید خدا او را برائت از آتش. هفتم آنکه بخوراند به او غذاهای طیب و پاکیزه بهشت را.

حدیث هفتم _ از پیام آور گرامی علیه وآله السلام روایت شده کسیکه روزه بگیرد ماه مبارک رمضان را و حفظ کند فرج خود را و نگاه دارد زبان خود را و اذیت و آزارش به مردم نرسد، بیامزد خدا گناهان گذشته و آینده او را و آزاد کند او را از آتش و جای دهد او را در دار قرار یعنی بهشت.

حدیث هشتم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که ماه رمضان ماهی است که خدا واجب فرموده بر شما روزه ی در آن را؛ پس کسیکه روزه بگیرد آن را از روی ایمان و خلوص بیرون می آید از گناهان مانند روزی که از مادر متولد شده.

حدیث نهم _ از رسول خدا علیه وآله السلام روایت شده که بهشت مشتاق است به چهار نفر؛ اول طعام دهنده به گرسنگان؛ دوم حفظ کننده زبان؛ سوم تلاوت کننده قرآن؛ چهارم روزه گیرنده ماه رمضان.

حدیث دهم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که خداوند عالم روزه ماه رمضان را در شرایع قبل واجب نفرموده مگر بر انبیاء علیهم السلام و بر شما واجب فرموده آنچه را که بر انبیاء و

رسولان خود واجب فرموده بواسطه گرامی داشتن و فضیلت دادن شما بر سایر امتها.

حدیث یازدهم _ از حضرت باقر علیه الصلوة والسلام روایت شده که برای خدا ملائکه ای هست که موکلند بر روزه دارها و طلب مغفرت میکنند برای آنها در هر روز از ماه رمضان تا آخر آن و ندا میکنند روزه دارها را در وقت افطار و میگویند بشارت باد شما را ای بندگان خدا اندکی گرسنگی کشیدید لکن به سیری بسیار خواهید رسید تا اینکه حضرت میفرماید که چون آخر ماه میشود ملائکه روزه دارها را ندا میکنند که بشارت باد شما را ای بندگان خدا که آمرزید خدا گناهان شما را و قبول فرمود توبه شما را پس ببینید که در آینده چگونه خواهید بود.

مقصد پنجم

در ولایت است و در این مقصد چند حدیث است

حدیث اول _ روایت شده که رسول خدا صلی الله علیه وآله فرمود آیا دلالت نکنم شما را بر چیزی که اگر متمسک شوید به آن هرگز گمراه نشوید بعد از آن عرض کردند چرا فرمود این علی(ع).

حدیث دوم _ از ابن عباس علیهما الرحمة روایت شده که رسول خدا صلی الله علیه وآله فرمود من سید انبیاء میباشم و علی بن ابی طالب سید وصیین و اینکه اوصیاء من بعد از من دوازده نفرند اول آنها علی بن ابیطالب و آخر آنها قائم علیهم الصلوة والسلام.

حدیث سوم _ از ابن عباس ره روایت شده که رسول خدا صلی الله علیه وآله میفرمود من و علی و حسن و حسین و نه نفر از اولاد حسین پاکیزه و معصوم میباشیم.

حدیث چهارم _ از پیام آور گرامی علیه وآله السلام روایت شده که زود است بعد از من فتنه ای بروز کند چون چنین شد پس ملازم شوید علی بن ابیطالب را.

حدیث پنجم _ از جناب ابی ذر علیهما الرحمة از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که علی علیه السلام اول کسی است که روز قیامت با من مصافحه مینماید و او صدیق اکبر و فرق گذارنده بین حق و باطل است.

حدیث ششم _ از جناب امه سلمه علیهما الرحمة نقل شده که قسم به آن کسی که جانم به ید قدرت او است که از رسول خدا شنیدم که فرمود علی علیه السلام با حق و قرآنست وحق وقرآن با علی است واز هم جدا نمیشوند تاوارد شوند برحوض.

حدیث هفتم _ از ابی امامه نقل شده که رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فرمود داناتر امت من بسنت و قضاوت بعد از من علی بن ابیطالب است.

حدیث هشتم _ از جناب عبدالله بن عباس علیهماالرحمة روایت شده که پرنده ای خدمت رسول خدا علیه وآله السلام آوردند حضرت فرمود خدایا بفرست نزد من کسی را که محبوب ترین خلقت باشد نزد خودت و نزد رسولت پس علی بن ابیطالب آمد.

حدیث نهم _ از جناب ابی ذر علیهماالرحمة روایت شده که روزی با چند نفر از اصحاب در مسجد قبا بودیم نزد رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ پس آنحضرت فرمود: ای معاشر اصحاب من داخل میشود بر شما از این در مردی پس او امیر مؤمنین و امام مسلمین است پس ناگاه علی بن ابیطالب از در، در آمد پس پیام آور گرامی از جای خود برخاست و به استقبال علی علیه السلام رفت و با علی معانقه کرد و بین چشمهای علی را بوسید و آورد او را و پهلوی خود نشانید بعد صورت به جانب ما گردانیده فرمود: این امام شما است بعد از من طاعت او، طاعت منست و

معصیت او، معصیت منست و اطاعت من اطاعت خدا و معصیت من، معصیت خدا عزوجل.

حدیث دهم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که در روز قدیر خم فرمود: مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاهُ اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ وَ عَادَ مِنْ عَادَاهُ وَ انصَرَ مِنْ نَصْرِهِ وَ اخذَلْ مِنْ خِذْلِهِ وَ احبَّ مِنْ احْبِهِ وَ ابغضَ مِنْ ابغضِهِ.

حدیث یازدهم _ از پیام آور گرامی نقل شده که فرمود من بجا میگذارم در میان شما دو چیز سنگین و بزرگ؛ کتاب خدا و عترت و اهل بیت خود را و این دو از هم جدا نمیشوند تا وارد شوند بر حوض. پس جابر بن عبدالله علیهماالرحمة از جای خود حرکت نموده عرض کرد یا رسول الله عترت شما کیانند؛ فرمود: علی و حسن و حسین و ائمه از فرزندان حسین تا روز قیامت.

حدیث دوازدهم _ از ابی نعیم در کتاب حلیة الاولیاء از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که فرمود: علی بن ابیطالب بهترین بشر است کسیکه ابا را از پذیرفتن این مطلب پس بتحقیق که کافر شده.

حدیث سیزدهم _ از ابن عباس رضی الله عنهما روایت شده که رسول خدا صلی الله علیه وآله فرمود من شهر علم میباشم و علی علیه السلام

باب و در آن؛ پس کسیکه بخواهد داخل آن شود پس باید از در آن داخل شود.

حدیث چهاردهم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که گاوی اولاغی را کشت در زمان رسول خدا صلی الله علیه وآله؛ پس مطلب را خدمت رسول خدا عرضه داشتند در حالتیکه جمعی از اصحاب حاضر بودند منجمله ابوبکر و عمر. پس حضرت به ابی بکر فرمود: حکم کن بین اینها؛ پس گفت: یا رسول الله حیوانی، حیوانی را کشته پس چیزی بر آنها نیست. پس حضرت به عمر هم فرمود حکم کن بین اینها؛ عمر هم مثل ابی بکر گفت. پس حضرت به حضرت علی علیه السلام فرمود: تو حکم قضیه بفرما؛ علی علیه السلام عرض کرد بسیار خوب؛ پس فرمود: اگر گاو داخل شده بر حمار در مکانش، پس صاحبان گاو ضامن هستند و اگر حمار داخل شده بر ثور در مکانش پس ضمانی نیست بر صاحبان ثور. پس حضرت _ رسول صلی الله علیه وآله دست خود را بسوی آسمان بلند نموده، فرمود: الحمد لله الذی جعل منی من یقضى بقضاء النبیین یعنی ستایش مرخدائی را که قرار داد از من کسی را که قضاوت میکند مانند قضاوت پیام آوران.

خاتمة فیها سبعین حدیثا

حدیث اول _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده
کسیکه زوجه ای اختیار میکند باید او را گرامی بدارد.

حدیث دوم _ از حضرت علی علیه السلام روایت شده که سه چیز
هلاک کننده است، اول اطاعت زنها، دوم اطاعت غضب، سوم اطاعت
هوای نفس.

حدیث سوم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده کسیکه
ضامن شود برای من یک خصلت را، من ضامن میشوم برای او چهار
خصلت را. صله رحم بجا بیاورد پس اهل و عیال او، او را دوست
خواهند داشت و روزی او وسیع شود و عمرت طولانی شود و خداوند
متعالی داخل بفرماید او را در بهشتی که او را وعده داده.

حدیث چهارم _ از حضرت ابیجعفر علیهما السلام روایت شده که سه
چیز است کسیکه مراعات کند آن را زیاد نمیفرماید خدا برای او مگر
خیر و خوبی را؛ اول گذشت از کسیکه ظلم کرده بر او، دوم عطا و
بخشش به کسیکه محروم نموده او را، سوم صله رحمی که قطع کرده
صله ی با او را.

حدیث پنجم _ از حضرت علی علیه السلام روایت شده کسیکه عطی
کند در راه خدا و منع کند در راه خدا و دوست بدارد در راه خدا و

دشمن بدارد در راه خدا پس بتحقیقکه ایمان خود را کامل نموده یعنی کسیکه عطا و منع و حب و بغضش برای خدا باشد ایمانش را کامل نموده. مؤلف گوید از جمله چیزهائیکه خدا دوست و دشمن دارد، کار و گفتار خوب و بد است.

حدیث ششم _ از حضرت علی علیه السلام روایت شده که برای مرد سه خلیل و دوست میباشد. یک خلیل میگوید من با تو هستم در حال حیوة و هم در حال ممات و آن خلیل عمل او است و یک خلیل میگوید من با تو هستم تا وقتیکه بمیری و آن خلیل، مال و ثروت او است. پس چون مرد منتقل میشود بوارث و خلیل دیگر به او میگوید من با تو هستم تا لب قبر، بعد وامیگذارم تو را و آن خلیل فرزند انسانست.

حدیث هفتم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که مرا با دنیا چه کار، مثل من و مثل دنیا مثل سواره ایست که در روز گرمی گذارش بدرختی بیافتد، پس ساعتی در سایه آن درخت استراحت نماید پس آن درخت را بگذارد و برود. حکایت شده که اعرابی وارد شد بر قومی پس طعام برایش آوردند طعام خورد و در سایه خیمه شان خوابید پس آن قوم خیمه شان را کردند و رفتند پس چون آفتاب بر اعرابی تابید از خواب بیدار شد میگفت: الا انما الدنيا كظل تبיתה ولا بد يوما ان ظلك

زائل یعنی آگاه باش که مثل دنیا، مثل سایه ایست که در آن استراحت کنی و لابد روزی بیاید که آن سایه زائل و برطرف شود.

حدیث هشتم _ از حضرت علی علیه السلام روایت شده که من دنیا را رها کردم برای سه چیز؛ یکی پستی شرکای آن یعنی اهل دنیا و دیگر برای بسیاری ناراحتیهای آن، سوم برای کمی بقای آن.

حدیث نهم _ از حضرت عیسی علی نبینا وآله وعلیه السلام روایت شده که کیست آن کسیکه بر موج دریا خانه بسازد این دنیا است پس آن را جایگاه خود قرار مدهید.

حدیث دهم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که دنیا خانه کسی است که خانه نداشته باشد و مال کسی است که مالی برای او نباشد و برای دنیا جمع میکند کسی که عقل برای او نباشد و بر دنیا دشمنی میکند کسی که یقین ندارد.

حدیث یازدهم _ روایت شده که مردی خدمت حضرت علی علیه السلام رسیده عرض نمود چهار مسئله از شما سؤال میکنم؛ فرمود: سؤال کن اگرچه از چهل مسئله باشد. عرض کرد واجب چیست و واجبتر کدام است، نزدیک چیست و نزدیکتر چیست، عجیب چیست و عجیبتر کدام است، دشوار چیست و دشوارتر کدام است؛ حضرت فرمود: اما واجب پس طاعت خدا است و اما واجبتر پس ترک گناهانست و اما نزدیک

پس قیامت است و نزدیکتر از آن مرگ است و اما عجیب پس دنیا است و عجیب تر از آن دوست داشتن دنیا است و اما دشوار پس قبر است و دشوارتر از آن دست خالی وارد قبر شدن.

حدیث دوازدهم _ از رسول خدا(تعالی) صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ روایت شده که هیچ چیز دوست تر نیست بسوی خدای تعالی از ایمان به او و ترک آنچه امر فرموده به ترک آن.

حدیث سیزدهم _ روایت شده که خداوند متعالی وحی فرمود بسوی جناب داوود علی نبینا و آله وعلیه السلام که اگر مرا دوست داری محبت دنیا را از قلب خود بیرون کن چه آنکه دوستی من و دوستی دنیا در قلب جمع نمیشود.

حدیث چهاردهم _ از حضرت علی علیه السلام روایت شده که دینار و درهم هلاک نمودند کسانی را که قبل از شما بودند و این دو شما را نیز هلاک خواهند نمود.

حدیث پانزدهم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که در تفسیر قول خدای تعالی یوم لا ینفع مال و لا بنون الا من اتى الله بقلب سلیم میفرماید قلب سلیم قلبی است که سالم باشد از حب دنیا.

حدیث شانزدهم _ از رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ روایت شده که به علی علیه السلام میفرماید: یا علی ششصد هزار گوسفند میخواهی یا

ششصد هزار دینار یا ششصد هزار کلمه یعنی در علم و دانش؛ عرض میکند یا رسول الله ششصد هزار کلمه میخواهم. حضرت میفرماید: ششصد هزار کلمه را جمع میکنم در شش کلمه؛ یا علی هرگاه مردم را دیدی خود را مشغول کرده اند به مستحبات، تو مشغول باش به تمام و کامل بجا آوردن فرائض و واجبات و چون دیدی مردم مشغول بعمل دنیا میباشند، تو به عمل آخرت مشغول باش و هرگاه مردم را دیدی که به عیوب یکدیگر مشغولند، تو به عیوب خود مشغول باش و چون دیدی مردم به زینت دادن دنیا مشغولند، تو به زینت دادن آخرت مشغول باش و هرگاه مردم را دیدی که مشغول به بسیاری عمل میباشند، تو مشغول باش به خوب و بی عیب بجا آوردن عمل و هرگاه دیدی مردم را که بخلق متوسل میشوند، تو به خالق متوسل شو. از بعضی از حکما و دانشمندان نقل شده که دنیا خانه ایست خراب و خرابتر از آن قلب کسی است که به آبادی آن مشغول شود و بهشت خانه ایست آباد و آبادتر از آن، قلب کسی است که طلب کند آن را.

حدیث هفدهم _ از حضرت لقمان علی نبینا و آله و علیه السلام روایت شده که بفرزند خود میفرماید: ای پسرک من، بدرستی که مردمان پیش از تو مال جمع کردند برای اولاد خود، نه مال باقی ماند و نه اولاد.

حدیث هجدهم _ از حضرت صادق علیه الصلوة والسلام روایت شده کسیکه علاقه اش به دنیا زیاد باشد، حسرتش نزد مفارقت از آن شدیدتر خواهد بود.

حدیث نوزدهم _ روایت شده که خداوند عالم جل و علا به حضرت موسی علی نبینا وآله وعلیه السلام میفرماید عطا نمودم به تو چیزی را که برای آن قدری نزد من نیست و فرستادی آنچه را که برای آن قدری نزد من هست عرض کرد پروردگارا چگونه است آن حق تعالی فرمود به تو دادم دنیا را و حال آنکه در نزد من بقدر بال پشه ای ارزش ندارد و تو فرستادی نزد من حمد و ستایش را که معادل است نزد من بهشت را.

حدیث بیستم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که من بچه ها را دوست میدارم بواسطه پنج خصلت؛ اول آنکه بسیار گریه میکنند. دوم آنکه در میان خاک غلط میزنند کنایه از تواضع است. سوم آنکه از یک طرف با یکدیگر جنگ میکنند و جدال مینمایند و از طرف دیگر با هم آشتی میکنند و حقد و کینه ای ندارند. چهارم آنکه برای فردای خود چیزی ذخیره نمیکنند کنایه از اعتمادشان به پدر و مادر. پنجم آنکه از یک طرف چیزی میسازند و از طرف دیگر خراب میکنند یعنی علاقه ای به آن ندارند.

حدیث بیست و یکم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که چهار خصلت است که خدا عطا نمیفرماید آنرا مگر به کسی که دوست دارد اول صمت و خاموشی که اول عبادت است دوم توکل بر خدا سوم تواضع و فروتنی چهارم زهد در دنیا.

حدیث بیست و دوم _ روایت شده که مردی به رسول خدا عرض نمود چیزی بمن یاد بدهید که هرگاه آن را بجا بیاورم خدا از آسمان مرا دوست بدارد و مردم از زمین. حضرت فرمود راغب و مایل باش به آنچه نزد خدا هست تا تو را دوست داشته باشد و زهد بورز در آنچه نزد مردم است تا مردم تو را دوست داشته باشند.

حدیث بیست و سوم _ از حضرت علی علیه السلام روایت شده که دنیا گذرگاه است و آخرت قرارگاه؛ از دنیا که گذرگاهست زاد و توشه بردارید برای آخرت که قرارگاه شما است.

حدیث بیست و چهارم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که تمام خیر و خوبی ها در خانه ای قرار داده شده و کلید آن خانه زهد در دنیا است.

حدیث بیست و پنجم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که چهار چیز است که نمیرسد به آن مگر مؤمن. اول صمت و خاموشی

و آن اول عبادت است، دوم تواضع و فروتنی برای خدای تعالی، سوم ذکر و یاد خدا بر هر حال چهارم قلت و کمی مال.

حدیث بیست و ششم _ از حضرت رسول صلی الله علیه وآله روایت شده که احدی از اولین و آخرین نیست مگر آنکه آرزو خواهد کرد در قیامت که داده نمیشد در دنیا مگر قوتی.

حدیث بیست و هفتم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده کسیکه در دنیا حظ و بهره اش فراوان باشد، در آخرت بهره اش کم خواهد بود. از بعض زهاد و عباد بنی اسرائیل نقل شده که بملکی از ملائکه که بدیدنش آمده بود و درخواست موعظه از او نموده بود گفت وصیت میکنم تو را به ده چیز پس بفهم آنها را. بوده باش عالم و جاهل محب و مبغض راغب و زاهد سخی و بخیل شجاع و عاجز؛ ملک گفت: چیست اینها؛ عابد گفت: عالم باش به خدای تعالی، جاهل باش به غیر خدا، دوست باش نسبت به دوستان خدا، دشمن باش با دشمنان خدا، زاهد باش در دنیا، راغب و مایل باش نسبت به آخرت، سخی باش به دنیا، بخیل باش به دین، شجاع باش در طاعت خدا، عاجز باش از معصیت خدا. برخیز خدا تو را حفظ کند مرا از عبادت پروردگارم بازداشتی.

حدیث بیست و هشتم _ از حضرت علی علیه السلام روایت شده کسی که جمع کند بین شش خصلت آنطوری که باید و شاید در طلب بهشت برآمده و از آتش فرار نموده. اول آنکه خدا را بشناسد پس اطاعت کند او را. دوم بشناسد شیطان را پس نافرمانی کند او را. سوم حق را بشناسد پس متابعت کند آنرا. چهارم باطل را بشناسد پس از آن پرهیزد. پنجم دنیا را بشناسد پس آن را دور بیندازد. ششم بشناسد آخرت را پس طلب کند آن را.

حدیث بیست و نهم _ از رسول خدا صلی الله علیه و آله روایت شده که پروردگار من، مرا امر فرمود که محاسن خود را بگذارم و شارب خود را بگیرم.

حدیث سی ام _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که هرگاه مردی محاسن مردی را بتراشد، اگر نروید باید دیه کامله ای بدهد و اگر بروید ثلث دیه باید بدهد.

حدیث سی و یکم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که شخص اگر یک فرزندی در حال حیوة خود از دست بدهد و صبر کند، افضل است از پنجاه فرزند که بعد از فوتش سوار مرکب شده بروند به جهاد در راه خدا و شهید شوند. مؤلف گوید که مال هم حکم فرزند را دارد علی الظاهر مثلاً اگر ما یک درهم در حال حیوة خود در راه خدا

خرج و صرف کنیم بهتر است از پنجاه درهم که بعد از فوتمان از مال خودمان در راه خدا خرج و صرف شود.

حدیث سی و دوم _ از حضرت رضا علیه السلام روایت شده که مؤمن آن کسی است که هرگاه کار یا گفتار خوبی انجام دهد، خوشحال شود و اگر کار یا گفتار ناپسندی انجام دهد، از خدا آمرزش بخواهد و مسلمان کسی است که مسلمانان از زبان و دست او سالم باشند و از ما نیست آن کسی که همسایه اش از اذیت و آزارش در امان نباشد.

حدیث سی و سوم _ از حضرت باقر علیه السلام روایت شده کسی که بر مردی از شیعه ما داخل کند سرور و خوشحالی را، پس بتحقیق که داخل کرده آن سرور را بر رسول خدا صلی الله علیه وآله و همچنین کسیکه داخل کند بر آن شیعه اذیت و غمی را پس بر رسول خدا داخل نموده.

حدیث سی و چهارم _ عن علی علیه السلام الصبر صبر ان صبر عند المصیبة حسن جمیل و احسن منه الصبر عند ما حرم الله علیک فیکون حاجزا والذکر ذکران ذکرالله عزوجل عند المصیبة و افضل من ذلک ذکرالله عند ما حرم الله علیک فیکون حاجزا. یعنی صبر، دو صبر است. یکی صبر در نزد مصیبت که نیکو و جمیل است و نیکوتر از آن صبر است در نزد آنچه حرام فرموده خدا بر تو پس مانع شود از انجام دادن

آن و ذکر، دو ذکر است یکی یاد خدا است در نزد مصیبت و افضل از آن یاد خدا است در نزد آنچه حرام فرموده بر تو پس مانع شود از ارتکاب آن.

حدیث سی و پنجم _ روایت شده که مردی به حضرت صادق علیه السلام عرض نمود یا بن رسول الله (ص) وصیت و سفارشی بفرما مرا؛ حضرت فرمود: مفقود و نابود نبیند خدا تو را از انجام آنچه امر فرموده تو را به آن و نبیند تو را جائیکه نهی فرموده تو را؛ عرض نمود زیاد بفرما؛ فرمود: غیر آن نمایم. خلاصه فرمایش آنکه آنچه امر فرموده خدای تعالی انجام بدهی و آنچه را نهی فرموده از آن ترک کنی.

حدیث سی و ششم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که به جناب محمد بن مسلم میفرماید: صغیر و کوچک نشمار البته حسنه ای را زیرا که خواهی دید آن را هنگامیکه مسرور و خوشحال کند تو را و همچنین البته حقیر و کوچک مشمار سیئه ای را چه آنکه خواهی دید آن را وقتیکه ناراحت کند تو را.

حدیث سی و هفتم _ از حضرت امیرالمؤمنین علیه الصلوة والسلام روایت شده که جهاد با نفس، ثمن و بهای بهشت است. پس کسیکه جهاد کند با نفس خود مالک میشود بهشت را و این بهشت با ارزش تر ثواب خدا است برای کسیکه بشناسد آن را.

حدیث سی و هشتم _ از حضرت علی علیه السلام نیز روایت شده که دشمنی نیست که دشمنتر باشد بر مرد از نفشش.

حدیث سی و نهم _ از حضرت علی علیه السلام روایت شده که اسلام، تسلیم است و تسلیم، تصدیق و تصدیق، یقین است و یقین، اقرار است و اقرار، اداء است و اداء، عمل صالح است.

حدیث چهلم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده کسیکه چهل روز عمل خود را خالص کند برای خدا، ظاهر میشود چشمه های حکمت از قلبش بر زبانش.

حدیث چهل و یکم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که هیچ قومی جمع نمیشوند در مجلسی که نه خدا یاد شود و نه ما مگر آنکه آن مجلس در روز قیامت برایشان حسرت باشد.

حدیث چهل و دوم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده کسیکه یاد کند خدای تعالی را در بازار از روی اخلاص در حالتیکه مردم مشغول کار و کسب خود میباشند، خداوند عالم مینوسد برای او هزار حسنه و می آمرزد برای او در قیامت آمرزشی که به قلب هیچ بشری خطور نکرده باشد.

حدیث چهل و سوم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده کسیکه بگوید الحمد لله کما هو اهله مشغول کند نویسندگان آسمان را

پس بگویند خداوندا ما غیب نمیدانیم. پس خدا(تعالی) بفرماید بنویسید آن را همانطور که بنده من گفت و بر من است ثواب آن.

حدیث چهل و چهارم _ از رسول خدا تعالی صلی الله علیه وآله روایت شده که آیا یاد ندهم به شما پنج کلمه را که بر زبان آسان است و در میزان سنگین که خدا را خشنود و شیطان را دور میکند و این پنج کلمه، از گنجهای بهشت است و از باقیات صالحات است. عرض کردند چرا یا رسول الله. پس فرمود: بگوئید سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اکبر ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم.

حدیث چهل و پنجم _ از حضرت رضا علیه السلام روایت شده که مؤمن آن کسی است که هرگاه کار یا گفتار نیکی انجام دهد، خوشنود شود و اگر کار یا گفتار بدی از او صادر شود، ناراحت میشود.

حدیث چهل و ششم _ از رسول خدا(تعالی) صلی الله علیه وآله روایت شده که اگر میخواهی خدا تو را دوست بدارد، پس نسبت به دنیا زاهد باش.

حدیث چهل و هفتم _ از حضرت علی علیه السلام روایت شده که دلهای خود را از دنیا بیرون کنید پیش از آنکه بدنهایتان را از دنیا بیرون ببرند.

حدیث چهل و هشتم _ از حضرت عسکری علیه السلام روایت شده
کسیکه با خدا انس داشته باشد، از مردم وحشت دارد.

حدیث چهل و نهم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که
جبرئیل علیه السلام عرض نمود که خدا میفرماید این دین، دینی است که
آن را برای خود پسندیده ام و اصلاح نمیکنند آن را مگر سخاوت و
حسن خلق. پس تا میتوانید آن را گرامی بدارید به این دو خصلت.

حدیث پنجاهم _ از رسول خدا صلی الله تعالی علیه وآله روایت شده
که دو خُلق است که خدا دوست دارد و دو خُلق است که دشمن دارد آن
را. اما آن دو خلقی را که دوست دارد خدای عزوجل، پس حسن خلق و
سخاوتست و اما دو خُلقی را که خدا دشمن دارد آن را، سوء خلق و
بخل است.

حدیث پنجاه و یکم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله نقل شده که
نزدیک ترین شما از حیث مجلس به من در قیامت، نیکوترین شما است
از حیث اخلاق و بهترین شما است برای اهل و عیالش.

حدیث پنجاه و دوم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده
که چهار چیز است که عطا نمیفرماید خدا آن را مگر به کسی که دوست
بدارد؛ اول صمت و خاموشی و آن اول عبادت است، دوم توکل بر خدا،
سوم تواضع و فروتنی، چهارم زهد در دنیا.

حدیث پنجاه و سوم _ از حضرت عیسی علی نبینا وآله وعلیه الصلوة والسلام روایت شده که تواضع زیاد نمیکند بنده را مگر رفعت و بلندی؛ پس تواضع کنید، خدا شما را رحمت کند.

حدیث پنجاه و چهارم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که به مردی که به دست چپ خود غذا میخورد فرمودند: به دست راست بخور. گفت: نمیتوانم. حضرت فرمود: نتوانی، پس منع نکرد او را از قبول فرمایش حضرت مگر تکبر و گفته شد دست آن مرد علیل و ناتوان شد.

حدیث پنجاه و پنجم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که فضیلت و برتری عالم بر عابد، مانند برتری ماه است در ليله بدر بر سایر ستارگان.

حدیث پنجاه و ششم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده کسیکه حظ و بهره او در دنیا وافر و فراوان باشد، حظ و بهره او در آخرت ناقص و کم خواهد بود هر چند آدم خوبی باشد.

حدیث پنجاه و هفتم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که فقراء پادشاهان اهل بهشت خواهند بود. تمام مردم مشتاق بهشت میباشند و بهشت مشتاق فقراء.

حدیث پنجاه و هشتم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که عرض میکرد خدایا زنده بدار مرا مسکین و بمیران مرا مسکین و محشور بفرما مرا در زمره مساکین.

حدیث پنجاه و نهم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که بنده مؤمن نمیشود تا آنکه راجی و خائف باشد و راجی و خائف نمیشود تا آنکه عمل کند برای آنچه امیدوار است و برای آنچه میترسد یعنی اطاعت کند خدای عزوجل را در آنچه امر فرموده و در آنچه نهی و منع فرموده. پس از این حدیث شریف فهمیده شد و به دست آمد که علامت و نشانه ایمان واقعی و حقیقی، اداء فرائض و واجبات است مطابق دستور و ترک معاصی و محرّمات که بیشتر آن مربوط به زبان و دخل و خرج است.

حدیث شصتم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که از جبرئیل علیه السلام سؤال فرمود از معنای توکل؛ پس جبرئیل عرض نمود علم به اینکه مخلوق نه ضرر میرساند و نه منفعت، یعنی مگر به اذن خدا و ناامید بودن از خلق؛ پس چون بنده اینجور بود، عمل نمیکند مگر برای خدا و امیدوار نمیشود مگر به خدا و نمیترسد مگر از خدا و طمع نمیکند مگر از خدا و این است معنای توکل.

حدیث شصت و یکم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که خداوند عالم جل و علا انعام میفرماید بر قومی به نعمتها پس شکر نعمتها را بجا نمی آورند پس آن نعمتها وزر و وبال میشود بر ایشان و مبتلا میفرماید قومی را به مصیبتها و صبر میکنند پس آن مصائب نعمت میشود برای آنها.

حدیث شصت و دوم _ از ابن عباس علیه الرحمة روایت شده که از رسول خدا صلی الله علیه وآله سؤال کرد از کمال، حضرت فرمود گفتن حق و عمل نمودن به صدق و راستی.

حدیث شصت و سوم _ از حضرت ابی الحسن العسکری علیه وعلی آباءه وانبائه الصلوة والسلام روایت شده که تمام خبائث و بدیها قرار داده شده در خانه ای و کلید آن، کذب و دروغ است.

حدیث شصت و چهارم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که افضل اعمال دوستی در راه خدا و دشمنی است در راه خدا.

حدیث شصت و پنجم _ از جناب ابی ذر علیهما الرحمة روایت شده که از رسول خدا صلی الله علیه وآله از ایمان سؤال نمود. حضرت فرمود: ایمان نمی آورد احدی از شما تا آنکه خدا و رسول خدا نزد او محبوب تر باشد از غیر خدا و رسول.

حدیث شصت و ششم _ عن ابن عباس رضی الله عنهما قال قيل يا رسول الله (ص) کدام یک از جلساء و هم نشینان بهترند؛ فرمود: آن کسیکه دیدن او شما را به یاد خدا توجه دهد و سخن او علم شما را زیاد کند و عمل او شما را راغب و مایل کند به آخرت.

حدیث شصت و هفتم _ روایت شده که به حضرت صادق علیه السلام گفته شد که وصیت و سفارشی بفرما ما را؛ فرمود: وصیت میکنم شما را به تقوای خدا و عمل به طاعت او و اجتناب از معاصی او و ادای امانت برای کسیکه امین بشمارد شما را و مصاحبت شما نیکو باشد با کسانی که با آنها مصاحبت میکنید.

حدیث شصت و هشتم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که حج دو جور است. یکجور برای خدا و یکجور برای مردم. پس کسیکه حج کند برای خدا، ثواب او بر خدا بهشت است و کسیکه حج کند برای مردم، ثواب آن بر مردم است.

حدیث شصت و نهم _ از رسول خدا صلی الله علیه و آله روایت شده که بهشت مشتاق است به چهار نفر. اول کسیکه به گرسنگان طعام بدهد؛ دوم کسیکه زبان خود را از حرفهای بیهوده و بیفایده حفظ کند؛ سوم تلاوت کننده قرآن؛ چهارم کسیکه ماه مبارک رمضان روزه بگیرد.

حدیث هفتادم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که چهار خصلت است که از بر و نیکی است و نیکی دعوت میکند به سوی بهشت. اول کتمان و پنهان داشتن مصیبت؛ دوم دادن صدقه به طوری که کسی نفهمد؛ سوم احسان و نیکی به پدر و مادر چه آنکه احسان به آنها خدا را خشنود میکند؛ چهارم زیاد گفتن لا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم زیرا که این ذکر شریف از گنج های بهشت است؛ پنجم محبت و دوستی محمد و آل محمد. مؤلف گوید که در روایت شصت و هشتم که حج دو جور معرفی شده یکجور برای خدا و یکجور برای مردم. باقی اعمال صالحه از واجبات و مستحبات نیز همین طور است. هر عملی که برای خدا بود، ثوابش بر خدا است و هر عملی که برای مردم باشد، ثواب آن بر مردم است.

تکمیل و تتمیم*

برادران عزیز معنا و ترجمه گفتارهای نماز را یاد بگیرید و هرکدام عازم زیارت خانه خدا هستید، معنی و ترجمه تلبیه را نیز یاد بگیرید.

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله كما هو اهله ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم والصلوة والسلام على خير خلقه محمد واهل بيته.

اما بعد

چون از یک طرف اساس حدیث و قرآن، بلکه بنای جمیع شرایع و ادیان در باب ذکر و دعا که عبادت مهم و عمومی خداپرستان میباشد، چه واجب و چه مستحب، چه در نماز و چه در غیر نماز بر مطالبه حقیقت و معنی است، یعنی استعاذه و تکبیر و صلوات و تسبیح و تحمید و استغفار و نحو آن از حقایق و معانی، کما اینکه موضوع حکم در باب عقد و ایقاع نیز معنی و حقیقت است، یعنی نکاح و طلاق و بیع و شری و امثال آن از حقایق و معانی و تعلیم صورت دعا و ذکر مانند بیان صیغه عقد و ایقاع به قل کذا یا تقول کذا مثلاً تعلیم و بیان نحوه و طور همان حقایق و معانی است، نه بیان و تعلیم لفظ و حرف که مباین با حقیقت و معنی است و از طرف دیگر تحقق وظیفه در باب دعا و ذکر و موضوع حکم در باب عقد و ایقاع، متوقف بود بر فهم و درک مضمون صورت

دعا و ذکر و مفاد صیغه عقد و ایقاع و قصد آن علی التفصیل کما اینکه در کتاب شریف الهای که به طبع رسیده و کتاب المنیر که انشاء الله تعالی به طبع خواهد رسید، اثبات، بلکه کاملاً نشان داده شده. لهذا در مقام ترجمه ی اقوال نماز و تلبیه حاج و ذکر سجده سهو بطور ساده و با نظم_ تری برآمدیم. امید آنکه مؤمنین از آن بهره کاملی برده و این حقیر را به دعای خیر یاد نمایند.

آیه الله بروجردی علیه الرحمة در توضیح المسائل خود میفرماید کسیکه دستور زبان عربی را نمیداند، اگر قرائتش صحیح باشد و معنای هر کلمه ی از عقد را جداگانه بداند و از هر لفظی معنای آنرا قصد نماید، میتواند عقد را بخواند و آیه الله حکیم رحمه الله تعالی نیز همین مطلب را در توضیح المسائل خود میفرماید.

ترجمه اذان و اقامه

الله	خدا
اکبر	بزرگتر است
اشهد	گواهی میدهم
ان	اینکه
لا	نیست

اله	خدائی
الآ	جز
الله	خدا
اشهد	گواهی میدهم
أَنَّ	اینکه
محمّداً	محمّد صلی الله علیه وآله
رسول	فرستاده
الله	خدا است
اشهد	گواهی میدهم
أَنَّ	اینکه
علیا	علی علیه السلام
ولی	ولی
الله	خدا است
حی	بشتائید
علی	بر
الصلوة	نماز
حی	بشتائید
علی	بر

الفلاح رستگاری

چون نماز فوق العاده مدخلیت دارد در رستگاری، لهذا در این جمله از آن تعبیر شده بخود رستگاری مثل زید عدل عوض زید عادل.

حَیَّ بشتابید

علی بر

خیر بهترین

العمل عمل

قد بتحقیقکه

قامت برپا شد

الصلوة نماز

الله خدا

اکبر بزرگتر است

لا نیست

اله خدائی

الآّ بجز

الله خدا

ترجمه نماز

الله خدا

اکبر بزرگتر است

اعوذ پناه میبرم

بالله بخدا

من از

الشيطان شيطان

الرجيم رانده شده

بسم بنام

الله خداوند

الرحمن بخشنده

الرحيم مهربان

بخشندگی خداوند عالم جل و علا عامست و مهربانی آن ذات مقدس مخصوص مؤمنین. مراد از اسم و نام در کلمه طیبه همانست که در بحول الله و قوته اقوم و اقعده و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم تعبیر بحول و قوه شده است.

الحمد ستایش

الله برای خدا است

رب پروردگار

العالمين جهانیان

الرحمن	بخشنده
الرحیم	مهربان
مالک	صاحب اختیار
یوم	روز
الدین	جزا
ایاک	تو را
نعبد	عبادت میکنیم ما مؤمنین
وایاک	و تو را
نستعین	استعانت میجوئیم ما مؤمنین
اهد	هدایت فرما
نا	ما مؤمنین را
الصراط	براه
المستقیم	راست
صراط	راه
الذین	کسانیکه
انعمت	انعام فرموده ای
علیهم	برایشان
غیر	غیر

المغضوب	کسانیکه غضب کرده شده
عليهم	برایشان
ولا	و نه
الضالین	گمراهان
بسم	به نام
الله	خداوند
الرحمن	بخشنده
الرحیم	مهربان
قل هو	بگو همانا
الله	خدا
احد	یگانه است
الله	خدا
الصمد	آقا و بی نیاز و چشم همه مخلوقات به درگاه او است.
لم	نه
یلد	زائیده یعنی چیزی از ذات مقدس او جدا نشده
ولم	و نه
یولد	زائیده شده یعنی ذات مقدس او هم از چیزی بعمل
	نیامده

ولم	و نه
یکن	میباشد
له	برای او
کفوا	همتا
احد	احدی
کذلک	همین جور است
الله	خدا
ربی	پروردگار من
	دعای دست
اللهم	خدایا
صل	درود بفرست
علی	بر
محمد	محمد (ص)
وآل	وآل
محمد	محمد (ص)

ذکر رکوع

سبحان به پاکی یاد میکنم

ربی	پروردگار خود را
العظیم	که عظیم است
وبحمده	و به ستایش او مشغولم

دعای بعد از رکوع

سمع	بشنود یعنی قبول بفرماید
-----	-------------------------

الله	خدا
------	-----

لمن	برای کسیکه
-----	------------

حمده	حمد میکند او را
------	-----------------

ذکر سجود

سبحان	به پاکی یاد میکنم
-------	-------------------

ربی	پروردگار خود را
-----	-----------------

الاعلی	که اعلی و بلندتر است
--------	----------------------

وبحمده	و به ستایش او مشغولم
--------	----------------------

ذکر وقت برخاستن از سجود

بحول	به حول
------	--------

الله خدا

وقوته و قوه او

اقوم برمیخیزم

واقعد ومینشینم

این ذکر شریف از حیث نسبت دادن قیام و قعود به خودمان جبر را باطل میکند و از حیث اینکه بحول و قوه خدا میگوئیم تفویض را از بین میبرد و ثابت میکند امر بین امرین را.

تسبیحات اربعه

سبحان پاک است

الله خدا

والحمد و ستایش

الله برای خدا است

ولا و نیست

اله خدائی

الآّ بجز

الله خدا

والله و خدا

اکبر بزرگتر است

تشهد

الحمد	ستایش
لله	برای خدا است
اشهد	گواهی میدهم
ان	اینکه
لا	نیست
اله	خدائی
الّا	جز
الله	خدا
وحده	تنها
لا	نیست
شریک	شریکی
له	برای او
واشهد	و گواهی میدهم
انّ	اینکه
محمداً	محمد (ص)
عبده	بنده او
و رسوله	و فرستاده او است

اللهم خدا یا

صل درود بفرست

علی بر

محمد محمد

وآل و آل

محمد محمد

سلام نماز

السلام سلامتی از جانب خدا

علیک بر تو باد

ایها ای

النبی پیام آور

و رحمة و رحمت

الله خدا

و برکاته و برکات او

السلام سلام

علینا	بر ما
وعلی	و بر
عباد	بندگان
الله	خدا
الصالحین	که شایسته گانند
السلام	سلام
علیکم	بر شما
و رحمة	و رحمت
الله	خدا
و برکاته	و برکتهای او

چنانچه نمازگذار به علینا قصد کند، خود و ملائکه موکل بر خود را و به علیکم عموم خداپرستان را نیکو خواهد بود.

ذکر سجده سهو

بسم	به نام
الله	خدا
وبالله	و به خود خدا
السلام	سلام

علیک	بر تو
ایها	ای
النبی	پیام آور
و رحمة	و رحمت
الله	خدا
و برکاته	و برکات او

تلبیه حاج

لییک	بله
اللهم	خدایا
لییک	بله
لییک	بله
لا	نیست
شریک	شریکی
لک	برای تو
لییک	بله
انّ	بدرستی که
الحمد	ستایش
والنعمة	و نعمت

لک	مال تو است
والمملک	و هم چنین پادشاهی
لا	نیست
شریک	شریکی
لک	برای تو
لییک	بله

تنبیه

بدانکه وظیفه کسی که به زیارت بیت الله الحرام زاده الله شرفا مشرف شود آنستکه بعلاوه یادداشتن معنی و ترجمه اقوال نماز، معنی و ترجمه تنبیه را نیز یاد بگیرد.

تذکره

ما که در ضمن بحث و مذاکره راجع به لزوم فهم و درک معنی و ترجمه در گفتارهای نماز، گاهی کتباً و گاهی شفاهاً اسم معاملات را در بین می آوریم و میگوئیم همانطور که در صیغ عقود و ایقاعات فهم و درک معنی و ترجمه لازم است، در صور ادعیه و اذکار چه واجب و چه مستحب، چه در نماز و چه در غیر نماز نیز لازم است، منظور قیاس کردن باب عبادات به باب معاملات نیست تا گفته شود قیاس در شرع

مطهر ممنوع است؛ بلکه مقصود آن است که همان دلیل و برهانی که در صیغ عقود و ایقاعات بر لزوم فهم و درک معنی و ترجمه داریم، همان دلیل و برهان بعینه در صور ادعیه و اذکار نیز هست. بنابراین به هر طوریکه فهم و درک معنی و ترجمه را در صیغ عقود و ایقاعات لازم میدانیم، به همان طور باید در صور ادعیه و اذکار نیز لازم بدانیم. کما اینکه از آنچه در اول این تکمیل بیان شد، فهمیده شده بدست آمد بلی اگر در باب عبادات مأمور به تمام مأمور به را لفظ و حرف بدانیم، آن وقت دلیل و برهانیکه در باب معاملات بر لزوم هست، در باب عبادات جاری نخواهد بود. لکن این دانستن، اساس حدیث و قرآن، بلکه عقل و وجدان برخلاف آن است.

خاتمة

در اثناء بحث و مذاکره راجع به ترجمه نماز به خاطر رسید که چند روایت مربوط به اهمیت و ارزش نماز در این وجیزه نقل کنیم و اینک نقل میکنیم:

حدیث اول _ از حضرت علی علیه السلام روایت شده که هیچ عملی دوست تر نیست به سوی خدای عزوجل از نماز پس مشغول نکند شما را از اوقات آن چیزی از امور دنیا.

حدیث دوم _ از حضرت علی علیه السلام نیز نقل شده که وصیت و سفارش میکنم شما را به نماز و اینکه حفظ کنید آن را زیرا که نماز بهتر عمل و عمود دین شما است الخبر.

حدیث سوم _ از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت شده که عمود دین نماز است و نماز اول چیزی است که در آن نظر میشود از عمل فرزند آدم پس اگر صحیح بود در اعمال دیگرش نظر میشود و اگر صحیح نبود در باقی اعمال وی نظر نمیشود.

حدیث چهارم _ از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که دوست ترین اعمال به سوی خدای عزوجل نماز است و این نماز آخرین وصیت انبیاء علی نبینا وآله و علیهم الصلوة والسلام بوده.

حدیث پنجم _ از حضرت صادق علیه السلام نیز روایت شده که یک نماز فریضه و واجب بهتر است از بیست حج و یک حج بهتر است از خانه ای که پر باشد از طلا و تصدق داده شود تا اینکه تمام شود.

هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذه الوجیزه و لله الحمد علی ما وفقنا لهذا ثم

الصلوة والسلام علی محمد وآله اجمعین.